

# Déli Hírlap

Redacția și administrația: Timișoara I., Piața Brașanu 3. Apare zilnic în afară de zilele după duminici și sărbători sub conducerea lui Dr. VUCHETICH ANDREI

GAZETA MAGHIARILOR  
DIN BANAT

Inscris în registrul publicațiilor periodice la Tribunalul Timiș-Torontal sub No. 83. (Dos. No. 934/1938.) Redactor responsabil: Dr. Várnay Elemér  
Telefon: 28—10.

## SZAKADÁT

Nyolc évszázad előtt az akkori magyar királyok a ciuci (csíki), odorheui (udvarhelyi) és treiscaunei (háromszéki) székelyek sűrű letelepítésével gondoskodtak az ország keleti határának védelméről, de várak és erődítmények építésével és újabb telepítésekkel védelmi vonalat létesítettek Dél felé is. A magyar telepesek nagy része a folytonos harcokban elpusztult, de kései utódaiknak ma is követhetjük nyomát a Carpatok (Kárpátok) alján. Ilyen ősrégi telepés község az Olt folyó északi oldalán Szakadát, melynek ma már csak kétszázharminchat magyar lakosa van. Erről a tipikus magyar szórványról írt nemcsak érdekes, hanem értékes könyvet Vámszer Géza, aki Budapesten tanári oklevelet szerzett, de visszatérve Ardealba (Erdélybe), önként vállalta a nemzetkisebbségi sorsot. A nem egészen másfél száz oldalra terjedő könyv, mely az Ardeali (Erdélyi) Enciklopédia kiadásában jelent meg, kiemelkedik a hasonló célú és tárgyú művek sorából, mert a legtisztább falukutatás és társadalomtudományi szempontok voltak irányadók megírásánál. Hogy nem a szokásos ismertetést írjuk a könyvecskéről, annak oka, mert tartalma számunkra több, mint egy falu, egy szórvány életének, múltjának és jelenének megismerése.

Tanulság és okulás ez a könyv és lehetetlen meghatódás nélkül olvasni, hogy ezek a magukra hagyott magyarok évszázadokon keresztül a saját erejük, a saját életakarásuk segítségével miként őrizték meg anyanyelvüket, őseik szeretetét és hagyományaik tisztességét. És ha valóban hasonlóan a tenger vizének egyetlen cseppjéhez, egy-egy magyarlakta faluban az egész magyarság élete tükröződik, úgy kívánatos lenne, hogy minden romániai magyar szórvány, de nagyobb közösség élete is annyira kiegyensúlyozott, annyira öntudatos és erkölcsi felfogásban annyira emelkedett legyen, mint Szakadát kétszázharminchat magyar lelkéé. A szász evangélikus egyház érdekszférájában és nagy román többség közé beékelten ezek a szakadati magyarok a maguk elárultságában és szegénységében évszázadok óta, az idők minden viharai és változásai közepette megmaradtak magyaroknak. Magyaroknak és tisztességes, becsületes, erkölcsös polgároknak.

Törvénytelen házasság, összeállítás közöttük nincsen, a lobást nem ismerik, a részegség nem szokásos, a fiatalok már nem is dohányoznak. Egymás megbecsülésében élnek, szeretik fajukat, de megértéssel viselkednek a más nemzetiségűek iránt is. Analfabéta nincsen közöttük, ragaszkodnak hitükhöz, gyermekeiket istenfélemben nevelik és törvénytiszteletre tanítják. Valami ősi közösség érzete hevíti őket. Minden társadalmi és közművelődési megmozdulásnál a megjelenés szigorú fenytések terhe mellett kötelező, ugyancsak kötelező a templombajárás, a temetéseken és énekórákon való részvétel is. Ha valaki erkölcsstelenkednék, vagy lerészegednék, kitiltják hosszabb, vagy rövidebb időre a táncból és énekórákon való részvételtől, ami nagy megszégyenítés az illetőre. Jellemző és nagyúri gallériára vall, hogy például táncmulatságok alkalmával a legény köteles minden leányt felkérni. A szemérmetlen viselkedést, vagy beszédet nem tűrik. Az asszonyokkal és gyermekekkel jól bánnak, a nehéz munkától kímélik őket. Válás csak a legkritikább esetekben fordul elő náluk. Az öregek iránti tisztelet rendkívül felett. Összetartanak és segítik egymást. Testvéries együttérzés és igaz nemzetitűndet jellemzi együttélésüket. Táncmulatságaikra meghívják a falubeli románokat is és tiszteletükre román táncot is huzatnak a zenészekkel. Ilyenkor a magyarok is éppen úgy táncolnak, mint ahogyan a román vendégek is beállanak a magyar táncba. Er-

zik és tudják ezeket a szakadati magyarok, hogy az ősi szokások, hagyományok, az erkölcsi parancsolatok követése és betartása ad nekik erőt mai gyengeségükben is.

A szakadati szórvány a legkisebbek közé tartozik és bizonyos arra, hogy nem a szám, hanem a belső erkölcsi tartalom, az öntudat kölcsönöz erőt a megmaradásra a nehéz életküzdelemben. Nincs elsorvadásra ítélve a nemzet és a nemzettestnek az a része, mely ilyen nemes és felekölt konoksággal, szent makacssággal tart ki elvei mellett. Tanulság ez az alig negyvenötven családból álló magyar szórvány nemcsak a többi elszórtan, tőlük idegen nemzetek közé ékelte magyarok, hanem a nagyobb közületekben élők számára is. Tanulság és egyben követendő példa. A szakadati magyarok, akik között nagybirtoznak számát, akinek tíz hold földje van, minden különleges írott szabály és irányított szervezet nélkül megvalósították a nemzeti közösséget és az ebből folyó jogokat és kötelezéseket gyakorolják és teljesítik is. Nincsenek közöttük elmentétek, nem pereskednek egymással, de baráti érzés fűti őket a velük élő románság irányában is. És ezt a baráti érzületet a románság is viszonozza. Megfogyatkoztak az évszázadok folyamán, a községi többségből kisebbség lett, de ez nem változtatott életviszonyaikon, nem sújtotta le, nem ejtette kétségbe őket, mert magyarságukat nem számáruányuktól tették függővé, magyar maradt mindenkik a maga egyedülvalóságában is, szegénységében, elesettségében is. A magyarság velük születik, halálukkal nem száll

a sírba, hanem drága hagyatékként átörökítik gyermekeikre és unokáikra. Ez az a bizonyos csepp, melybe, ha visszatükröződnék az egész romániai magyarság életakarata, boldogok lehetnénk.

A romániai magyarság hálája és köszönete illeti Vámszer Gézát, hogy feltárta a szakadati magyar szórvány életkörülményeit, mert amellett, hogy politikamentesen, a legnagyobb tárgyilagossággal és csupán tudományos szempontoktól vezéreltetve feldolgozta ennek a kicsiny szórványnak a múltját és jelenét, okulásul is szolgál. Szakadát példája oktat és biztat, tanít és utánzásra készit. Erősíti a gyengéket, fel-emeli az elesetteket, megacélozza a kétkedőket és reményt csepegtet a sötétlenlátók szívébe. És még valami, amit a könyv szerzője így fejez ki: Érdekes lenne kimutatni, hogy a Székelyföldön miért magyarosodtak el rövid száz év alatt azok a román pásztorcsaládok, melyek mintegy kétszáz év előtt húzódtak és telepedtek le ottan? Vagy miként tudták máshol a szegény román jobbágytömegek felszivni a jobb sorban élő magyar és szász elemeket? Vagy a szász városokban miért találunk aránylag sok magyarnevi szász polgárt és értelmiségit? Viszont a magyar városokban miért annyira német hangzású magyar családnevet? Ha ezeket a kérdéseket tárgyilagosan kikutattuk és megválaszoltuk, akkor román és szász testvéreinkkel inkább mosolyogva, mint gyűlölködve fogjuk majd egyszer megállapítani, hogy Ardealban (Erdélyben) oly nagymérvű volt hajdanában a három nép természetes, erőszak nélküli összekeveredése, hogy az a vérségi rokonság és az ezer éves együttélés már öszintébb testvérekké tehetett volna bennünket... (v.)

## Más a helyzet, mint 1914-ben — mondotta Göbbels a sajtó képviselőinek

„A német nép minden áldozatra készen áll!”

Berlinből jelentik: Göbbels dr. propagandaügyi miniszter pénteken délután a német sajtó képviselői előtt beszámolt arról a tevékenységről, amelyet a sajtó a háboru kitörése óta végzett.

— Ki kell emlíni — mondotta Göbbels dr. —, hogy Németország helyzetében nagy a különbség a világháboru kitörése és a mostani háboru kitörése között, mert ez alkalommal a birodalom kitűnően fel volt készülve nemcsak katonai téren, hanem a propaganda terén is. Minden német tudja ma már,

hogy nemzeti létéért küzd és készen áll bármilyen áldozatra is. A háborus időben a sajtó bizalmi szerepet tölt be, mert közvetít a kormány és a nép között. A sajtó a birodalom legtávolabbi részeiben is megismertette a közönséggel a háboru folytatásának szükségességét, valamint azt is, hogy a német haderő legyőzhetetlen. A sajtónak köszönhető, hogy a közvélemény teljesen meg van győződve Németország biztonságáról és a német nép idealizmussal telve készen áll az áldozatokra.

## Helyszini szemle a francia miniszterelnökségen a világhírű térkép előtt

Európai térkép, amelyről hiányzik a Balkán, Görögország pedig Kisázsiaiban van

Párisból jelentik: A francia sajtó képviselőit pénteken délután meghívták a miniszterelnökségre, hogy megtekintsék azt a bizonyos térképet, amely Reynaud dolgozó szobájának falán függött, amikor Welles Sumner meglátogatta. Az újságírók megállapították, hogy egy régi térképről van szó, amelyen nem is lehetett feltüntetve az Anchluss és Európa több országának határváltozása. Ezen a térképen vörös ceruzával van megjelölve az időközben Németország javára történt változás. A szovjet határok kiterjesztését sárga színű vonal jelzi. A fényképfelvétel ezek a színek feketévé változ-

tak és ez volt az oka a különböző feltevések elterjedésének. A külföldi lapokban megjelent térkép már egészen más változásokat tüntet fel, ezen például már nem is látszanak Svájc határai és úgy tűnik fel, mintha az Ausztriához tartozna. Hiányzik a határmegjelölés Németország és Dánia között is, míg Pomeránia Lengyelországhoz van csatolva. Görögország pedig ezen a térképen Kisázsiahoz tartozik, a Fekete tenger és a Balkán nem is látszik. Belgium és Hollandia között sincs határ kijelölve. Ezen mesterséges elváltozások bizonyítják a legjobban, hogy ellenséges akcióról van szó.

## Svédország és Norvégia jegyzéket kaptak a szövetségeseiktől

Hitler kancellár a jövő héten újabb haditanácsot tart

Koth norvég külügyminiszter a képviselőházban szombaton beszédet mondott. Kijelentette, nem tud elképzelni olyan háborút, amelyben Norvégia részt venne, anélkül, hogy arra kényszerítene, semlegesége és szabadsága megvédelmezésére. Norvégia a háború borzalmaival csak úgy tud megmenekülni, ha minden irányban a legszigorúbb semlegeségi politikát folytatja.

A norvég vizeken át történő ércszállításai kapcsolatban a külügyminiszter kijelentette, hogy valamennyi kereskedelmi hajót illeti a szabad ércszállítás joga.

Az ércszállítás minden vásárló állam részé-

re jogos és törvényes. A norvég kormány annak idején mindkét hadviselő féllel megbeszélte ezt és mindkét részről beleegyeztek a szállítások jogosságába. Egy semleges államnak egyenlő jogokat kell alkalmazni mindazon államokkal szemben, amelyekkel összeköttetésben áll. Ha ezt részrehajlóan cselekszi, úgy visszavonhatatlanul és azonnal belekerül a háborúba. Norvégia kínos gonddal teljesítette mindig kötelezettségeit. Közölte ezután, hogy a norvég kormány eddig

21 alkalommal volt kénytelen tiltakozni semlegeségének megsértése miatt.

## Párisban és Londonban egyidőben adták át a jegyzékeket

Párisból jelentik: Pénteken, ugyanabban az időben, amikor Halifax lord Londonban átnyújtotta a svéd és a norvég meghatalmazott minisztereknek az angol kormány jegyzékét, Párisban Reynaud miniszterelnök fogadta Svédország és Norvégia meghatalmazott minisztereit, akiknek az angol jegyzékkel azonos tartalmú jegyzéket nyújtott át.

Az angol sajtó vezető helyen foglalkozik a svéd és norvég kormányhoz intézett jegyzékkel és kiemeli, hogy az angol kormány a jegyzékben

részletesen kifejtette felfogását a semlegeség kérdésében. A szövetségesek nem tűrhetik el, hogy

az egyik semleges állam állandóan megsértse a semlegeség érdekeit.

Foglalkoznak a lapok a délkelet-európai államokból hazarendelt angol követek küszöbön álló tanácskozásával is. Ezekben a megbeszélésekben szó lesz arról, hogyan lehetne biztosítani a délkelet-európai államok kivételének túlnyomó részét a szövetséges hatalmak számára.

## Bombatámadás semleges hajó ellen

Az egész norvég sajtó a Mira nevű norvég személyszállító hajó kalandjával foglalkozik. A hajót, mint ismeretes,

nyolc ízben támadták meg német repülőgépek

és ez volt az első eset, amikor egy semleges hajó ellen bombatámadást intéztek. Az, hogy egy borzalmas tengeri katasztrófa elkerülhetővé vált, — írja a Tidenstegn — egy angol hadihajó közbelépésének köszönhető. A norvég lapok külön-

ben a legélesebben elítélik a németeknek ezt az eljárását.

**AGGODALOM A SEMLEGES ÁLLAMOKBAN**

A Deutsche Diplomatisch Politische Correspondenzer a nyugati hatalmak gazdasági háborújával foglalkozva azt írja, hogy a semleges államokban mind nagyobb az aggodalom, mert tartanak a megszorított blokád következményeitől. Elérkezett az idő, hogy a semlegesek is bátorságuknak tanujelét adják és szembeforduljanak a blokád megszorításával.

## Von Brauchitsch tábornok megvizsgálta a nyugati frontot

A Times rotterdami tudósítója jelenti, hogy von Brauchitsch tábornok megvizsgálta az egész nyugati frontot. A levelező hozzáteszi, hogy a közeljövőben Hitler kancellár tanácskozni fog a katonai vezetőkkel és ennek a megbeszélésnek döntő jelentősége lehet.

**KOHOLMÁNYNAK MINŐSITI A NÉMET FÉL-HIVATALOS TUDÓSÍTÓ A WILHELMS-HAFENI ANGOL TÁMADÁST**

A Német Távirati Iroda jelentése szerint az angol légügyi minisztérium azt állítja, hogy április 4-én délután Wilhelmshafen kikötő ellen az angol repülőgépek támadást intéztek. A jelentéssel szemben hivatalos német helyen megállapítják, hogy

a támadásról szóló hír koholmány.

Április negyedikén délután csupán egy angol repülőgép szállt el az Elba torkolata felett és a repülőgépről két bombát dobott le a vízbe, távol minden célponttól.

**HOLLAND JÁRÓRT FOGTAK EL NÉMET-ORSZÁGBAN**

Amszterdamból jelentik: Szerdán egy tíz főből álló holland járőr tévedésből átlépte a német határt és eltűnt. Azóta semmit sem tudnak róla. Ezen a határszakaszon nincsenek védőművek, sem villamos árammal töltött drótakadályok. A környék erdős és nagyon nehéz a határ pontos megállapítása. Csütörtökön reggel járőr érkezett az eltűnt határőrök felváltására, de nem találták meg őket. A járőr két altisztből és nyolc katonából állott.

**A HARCTÉR**

A francia hivatalos jelentés szerint nem történt semmi esemény.

A német hivatalos is csak annyit közöl, hogy az arcvonalon nincs semmi jelenteni való.

**MEGTALÁLTAK EGY NÉMET REPÜLŐGÉP RONCSAIT**

Párisból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy

Kérje mindenütt a hirneves

**Dr. AMBROZI FÉLE  
KÜKÜLLÖMENTI  
FAJBOROKATI**

Kapható minden jobb vendéglőben, bodegában és üzletben vagy közvetlenül dr. Ambrózi Alfréd küküllőmenti szőlőgazdasága és borpincészeténél, Medias

## Különös kaland a newyorki rádióban

Színházi előadás közben megjelent egy fiatal hölgy és monológot mondott a mikrofonba.

Newyorkból írják: Nem mindennapi eset történt Amerika egyik legnagyobb rádióállomásának, a National Broadcasting Company-nak a stúdiójában. A koraesti órákban kitűnő színészek egy társadalmi vígjátékot adtak elő. Játék közben jólöltözött, csinos fiatal hölgy jelent meg a stúdióban és bemutatkozott az ügyeletes rendezőnek.

— Catherine Howard a nevem, a B. B. C. művésznője vagyok.

Brit kiejtéssel beszélt az angol nyelvet. A rendező leültette a londoni rádió művésznőjét és arra kérte, hogy csendben figyelje az előadást. Catherine Howard pár percig szemlélte a színészek játékát, majd beleszólt a dialógusba, végül pedig megragadott egy hatalmas baltát, amellyel a külső zajt csinálták és a színészeket és a megrémült színésznőket megfenyegetve, a mikrofonhoz lépett, ahol vidám monológot adott elő. Megjelenése és viselkedése annyira frappirozta a jelenlevőket, hogy senki sem mert hozzányulni.

Amikor befejezte monológját, megköszönte a rendezőnek a szívélyes vendéglátást és még mielőtt lefogták volna, kiszaladt az uccára és eltűnt a tömegben.

Percek múlva tucat számra érkeztek a telefonok. A rádióelőfizetők méltatlankodva kérdezték, hogy mi történt az állomáson, hogyan jutott a színdarabba az oda nem való monológ.

A rádió azonnal felhívta telefonon a londoni B. B. C.-t és megkérdezte, hogy van-e egyáltalán Catherine Howard nevű művésznője. A londoni rádió igazgatója csodálkozva válaszolta:

— Ilyen nevű művésznőnk nincs. Mi angolok főképpen egy Catherine Howardot ismerünk, VIII. Henrik ötödik feleségét, akit 1542-ben lefejeztek.

Most nem tudják Newyorkban, hogy vajjon örült nő lépett fel a rádióban, vagy pedig valami rossz viccnek, vagy bizarr fogadásnak az áldozata volt a National Broadcasting Company.

(Rador)

**CAPITOL MOZI**  
Ma és a következő napokon kerül bemutatásra a nagy zenés film, a  
**BÖLCSŐDAL**  
melynek főszerepeit a két világhírű énekes,



**CEBOTARI MÁRIA és GIGLI BENJAMINO**  
játsszák

**APOLLO MOZI**  
**AZ ÓCEÁN LÁNGOKBAN**

Érdekfeszítő német film, melyben két bűvár sorsa dől el. — A főszerepekben: Hans Söhnker, Deltgen René és Markus Winnie

## Életfogytiglanra és 20-20 évi kényszermunkára ítélt rablógyilkosok

Oradeáról (Nagyváradról) jelentik: Rendkívül nagy érdeklődés mellett napokig tárgyalta az oradeai (nagyvárad) büntetőtábla azt a rablógyilkosági bűnpert, amelynek vádlottjai Farcuta Teodor Bulzi községbeli lakos és négy bűntársa volt. A vádirat szerint Farcuta és társai az elmúlt év október 12-én két baltacsapással meggyilkolták és kirabolták Poputa Onut ugyancsak bulzi gazdálkodót. A perbeszéd során Tintescu Nicolae táblai főügyész a három férfi vádlottra halálbüntetés kiszabását kérte. Az ítéletet szombat délután 12 órakor hirdette ki a büntetőtábla Constantinescu—Misulescu—Popescu Victor—Costa dr.—Simonca dr.—tanácsa. A

bíróság rablógyilkosság büntette címén Farcuta Teodort szótöbbséggel életfogytiglani kényszermunkára.

(Misulescu táblai tanácsos halálbüntetést javasolt), Horga Andreit és Pridon Mihail vádlottakat 20—20 esztendei kényszermunkára és politikai jogaiknak tíz esztendőre való felfüggesztésére ítélte. Poputa Florát és Pridon Mihailné bizonyítékok hiányában felmentették. A büntetőtábla ezenkívül kötelezte az elítélteket, hogy özv. Poputa Onutnének, az áldozat hitvesének 30.000 lei kártérítést fizessenek. Az ítélet ellen három napon belül a legfelsőbb semmitőszékhez felfolyamodás nyújtható be.

## Lelkesen fogadták a lengyel városokban az olasz miniszterközi bizottságot

Berlinből jelentik: Az a miniszterközi olasz bizottság, amely a német kormány meghívására meglátogatta a háborús Németországot, Berlinbe érkezett. A bizottság a Siegfried-vonalon tett látogatása után ellátogatott a bányáipari te-

lepekre, majd Hamburg és Kiel kikötővárosokba utazott. Az olasz vendégek az újjáépített lengyel városokba is ellátogattak. A lakosság mindenfelé őszinte lelkesedéssel fogadta a vendégeket.

## Gandhi békepálmával közeledik az indiai muzulmánokhoz

Bombayból jelentik: Gandhi a Harijan című lapban cikket írt és abban rámutatott arra, hogy a muzulmán liganak az a határozata, amely szerint kéri az önálló állam megalkotását, kényes helyzetet teremt. Gandhi kijelentette, hogy a muzulmánokat ugyanazok az önrendelkezési jogok illetik meg, mint India többi részét. Annak

a meggyőződésének adott kifejezést, hogy amikor elérkezik a muzulmánok határozathozatalának ideje, nem folyamodnak „műtési vágáshoz”. Ebben jóérzésük akadályozza meg őket. A „két nemzet elmélete” nem felel meg a valóságnak, mert a hinduk és a muzulmánok egy nemzet fiai.

## Angol hajók lesnek az Adrián egy bauxittal telt német hajóra

Londonból jelentik: Ideérkezett belgrádi hírek szerint az „Ankara” nevű német gőzös 4000 tonna bauxittal még mindig Dubrovnik kikötőben horgonyoz, noha tegnap azt jelentették, hogy a hajó elindult Trieszt felé. A hajó kapitányát az újságírók megkérdezték, hogy miért nem indul el. A válaszból arra következtettek, hogy

a kapitány értesülést kapott arról, hogy a német gőzöst angol cirkálók és tengeralattjárók várják az öböl bejáratánál.

Úgy tudják, hogy a kapitány illetékes helyen utasítást kért és azt a parancsot kapta, hogy a további intézkedésig maradjon a dubrovnikai kikötőben. (Rador)

## Elöntötte a víz a calafati és corabiai kikötőket

Bucurestiből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatóságát értesítették, hogy a corabiai és calafati kikötőket a Dumarea (Duna) vize elöntötte. Újabb intézkedésig szünetelnek a szállítások ezekbe a kikötőkbe. Turnu Severin és

Zimony között az ár olyan magas, hogy több helyen elöntötte a vasúti pályatestet. A személyforgalmat átszállással bonyolítják le, a teherforgalom pedig szünetel.

## Nemzetvédelmi tanácsot szerveznek Olaszországban

Rómából jelentik: A legutóbbi olasz minisztertanács több fontos törvényjavaslatot fogadott el. Ezek között van a legfőbb védelmi tanács megszervezéséről szóló törvényjavaslat is. Ez egy miniszterközi szerv lesz, feladata összeegyeztetni az elhatározásokat, amelyeknek tárgya a nemzet biztonságának megszervezése és a hábo-

rús mozgósítás. A mozgósítás háború esetére szól és az úgy katonai, mint polgári téren megtörténhetik, lehet általános, vagy részleges. A mozgósítás kiterjedhet a nőkre és a 13 éven felüli gyermekekre is. (Rador)

## Gyémántmezőket fedeztek fel az Uralban

Moszkvából jelentik: Az Industria nevű lap azt jelenti, hogy orosz geológusok az Uralban lévő Sverdlovszk közelében gazdag tartalmú gyémántmezőket fedeztek fel. A moszkvai kormány két csoport geológust küldött ki a gyémántmezők megvizsgálására. A lap azon a véleményen

van, hogy ezzel a lelettel Oroszország a világ legnagyobb gyémánttermelő országa lesz. A kormány állítólag 100 millió rubel hitelkeretet folyósított az ország drágakő kincseinek minél nagyobb mértékben való kiaknázására. (Rador)

## Este 2-3 szem Artin

### Történet egy boldog iranciáról, aki nem tudta, hogy háboru van

Henry Placier 26 éves vándorlegény, mint katonaszökevény állott a statáriális bíróság előtt. Nem jelent meg az általános sorozáson. Személyi adatainak bediktálása után a bíró megkérdezte tőle:

— Miért nem jelentkezett, amikor háboru van és mindenkinek kötelessége a haza segítségére sietni?

— Miféle háboru? — kérdezte a vádlott.

— Ne tegye magát hülyének! Maga nem tudja, hogy Franciaország háboruban van?

— Most hallok először.

A vádlott ezután elmondotta, hogy esztendő óta nincsen foglalkozása és mint vándorlegény tengeti az életét. Főképpen a nyugati részekben szokott bolyongani, ott igazoltatták a csendőrök és így került a bíróság elé.

— Magának senki sem mesélte, hogy háboru van? — kérdezte kételkedve a bíró.

— Nem, kérem!

— Mozgósítási plakátot sem olvasott? Ujságot sem látott?

— Nem tudok olvasni.

A vezető hadbíró összenézett a társaival, majd miután az iratokból megállapította, hogy a vándorlegény valóban analfabéta, felmentő ítéletet hozott.

— Majd sorozásra fog menni és ott döntenek a további sorsáról! — bucsuzott el a vádlottól.

Az ügyész még hozzátette:

— A katonaságnál legalább megtanítják írni-olvasni.

A felmentett katonaszökevény rezignáltan vette tudomásul a fenyegetést és így válaszolt:

— Isten őrizz! Nincs nekem arra semmi szükségem, hogy még olvasni is tudjak.

## Megkezdik a helytartósági költségvetés végrehajtását

Mint már megírtuk, hogy a belügyminiszter a királyi helytartóság új költségvetését közel háromszáz millió lei végösszeggel jóváhagyta. A jóváhagyott költségvetést most sokszorosítják és megküldik az egyes megyei prefekturáknak és a helytartóság valamennyi szolgálati ágainak, amelyek megkezdik a költségvetés végrehajtását, illetve az abban előírt munkálatok megvalósítását.

## Corso mozi Haláldzsungel



A főszerepben: Holt Jack  
Szenzációs Paramount-Journal: Hitler  
a Brenneren  
Vasárnap d. e. 11 órakor matiné 17 lei

# HÉTRŐL-HÉTRE

## A világ leggazdagabb embere

Békés, nyugodt időben mindig igen erősen foglalkoztatta az emberek képzeletét, hogy kik a világ leggazdagabb emberei? Valaha az orosz cár, a német császár és Ferenc József voltak azok, akiket a leggazdagabbnak tartottak, valamint a mesebeli kincsekkel rendelkező indiai rádzsák. Mérheterlen polgári vagyonok alapjait a Fuggerek és a Rotschildok vetették meg, kölcsönök közvetítésével és egész Európát behálózó hitelműveletekkel. Később azután Amerikában keletkeztek a nagy multimilliomos családok, amelyek elképzelhetetlen vagyona tettek szert bizonyos anyagok, vagy iparágak kiaknázása révén. Ime, a fényes névsor: Carnegie, Vanderbilt, Rockefeller, Astor, Ford és még jó néhányan mások. A legutóbbi időben pedig az olaj kiaknázói és hadfelszerelési gyárosok tettek szert óriási vagyona. Felesleges, hogy ezeket felsoroljuk, állandóan foglalkozik nevükkel és vállalkozásaikkal a sajtó.

Ma egyéb gondjaink vannak, semhogy azal foglalkozzunk, kit illet meg az ékes jelző: — a világ leggazdagabb embere. De ha mégis tolnunk hegyére tűzzük ezt a témát, annak igen időszerű oka van, mert egy olyan családról lesz szó, mely elképzelhetetlen meggazdagodását és egyedülálló gazdasági hatalmát a manák köszönheti, amikor milliók és milliók véreznek el, vagy jutnak koldusbotra a kétségbeesítő viszonyok következtében. A világ legtöbb javainak birtokosa ma kétségtelenül a japán Mitsui-család, ez a nemzedék, amelynek most élő sarjai bátran elmondhatják, hogy ősrégi Nippon, a világ egyik legöregebb országa ma már szöröstől-bőröstől az övék. Ilyesmire még az emberiség egész története folyamán nem volt példa, hogy egyetlen család úgyszólván kisajátítsa és adófi-zetőjévé tegye az egész államot.

Az amerikai milliárdosok csak hazájuk bizonyos erőforrásait sajátították ki. Így lett az egyikből olajkirály, a másikból vasútkirály, a harmadikból autókirály és így tovább. A Mitsui-család azonban joggal elmondhatja, hogy az övé egész Japán, mert gazdasági hatalmához képest még a japán trón birtokosa is csak árnyékszászár. Különösen felemlítendő jellegzetessége ennek a családnak az is, hogy nemszűnő szenvedélyességgel hajszolják a jövedelmet, a profitot. Még ma is tevékenyebbek, mint valaha, holott már háromszáz évvel ezelőtt is rettentő gazdag emberek voltak. Csodálatos a mohóságuk virulenciája. Ő rájuk nem vonatkoznak az emelkedő és süllyedő osztály mozgalmatörvényei, ő rájuk nem mutatkoznak nemes dekadencia jelenségei, ma is olyan fanatikus mohósággal szimatolják az üzletet és habzsolják a pénzt, mint kitűnő elődeik. Mindig éhesek és mindenre éhesek, gazdasági rágószerveik és gyomruk minden üzletet megemésztenek.

A Rotschildok például már rég nem azok, akik voltak. Az egyik színdarabokat ír, a másik képeket, könyveket, régi hollandi gobelineket gyűjt, a harmadik felhajszolja a világ minden bolhafajtáit, bankjaik konzervatív intézmények. Jobbára ilyenek a hajdan tröszejüket éjjel-nappal kovácsoló régi amerikai milliárdos családok is. Kastélyaikban visszavonulva élnek, érdeklődésük inkább tudományos, művészeti, vagy szociális természetű. A világháborúban és a világháború után már igen korlátozott és válogató volt a régi nagy gazdagok üzleti szerepe. Bosel, Castiglioni, Löwenthal és más gyanus fezőrök csinálták már ekkor rakétatűzként elhamvadó üzleteiket. A Mitsui-családban nem történt mai napig sem ilyfajta változás. Ellenkezőleg, gazdasági, kereskedelmi és ipari tevékenységüknek most van a delelője.

Ha a japán gazdasági életet tanulmányozzuk, mindenesetre találunk vezető neveket: Okura hadseregszállító, Okazaki nagyiparos, Sumitomo nagybankár stb. De mindezek a nagyságok halvány statiszták a Mitsui-család mellett, melynek ezer és ezer fajta vállalkozásai egy olyan ismertetőben vannak felsorolva, amelynek terjedelme vaskos telefonkönyvnek felel meg. Az ő vállalataik és holding társaságaik megszámlálhatatlan más társaságot tartanak függésben. Az ő kezükön megy keresztül a Japánba bevitt gyapjú negyven százaléka és minden bevitt, vagy kivitt gép negyven százaléka. De ezen adatok felsorolásával még távolról sincs kimerítve az ő szerepük. Övék Japán élelmiszerközpontja, övék a döntő szó a nehéz iparban, ők ruházzák nagyrészt a népet, ők építik házaikat, ők biztosít-

ják életüket és ha meghalnak, a Mitsui-gyarak koporsóiban helyezik őket örök nyugalomra. De ha valaki azt hinné, hogy most már végéhez értünk a Mitsui-család gazdasági tevékenységének felsorolásában, akkor az illető téved. Mert ez a család irányítja a tengerentúli kereskedelmet is és az övék a legtöbb hajó. A legjelentékenyebb bankok is Mitsui-birtokban vannak, vagy legalább is kellő számú részvény biztosítja a döntő befolyásukat.

Ismerkedjünk meg ezután a főnök úrral is, Mitsui Hachromeon báróval, aki az ügyeket korlátlan hatalommal intézi. A báró egy végtelenül okos, keskeny arcú, kicsiny, törekeny ember. De ebben a vézna alakban oroszláni üzleti elszántság és kigyói üzleti okosság lakik. Palotája, ahonnan mindent intéz, a mi pénziünk szerint négy milliárd leibe került. Japán ritusok szerint szenteltette be a palotát, de az óriási mű az amerikai bankpaloták mintájára épült. Külön sajtóosztály is van ebben a palotában, mert természetesen a japán újságok nagyrésze is az ő érdekkörébe tartozik és abban a szellemben ír, ahogyan azt a báró kívánja. Tulajdonképpen Mitsui Hachromeon báró irányítja az államot politikailag is gazdasági hatalmának kereszttül. A parlament sem különösebb jelentőségű Japánban, mert az ő befolyása alatt álló tröszt vezetése alatt áll. A többség mindig tulajdonképpen a Mitsui-család vezérlete alatt áll, mert tőlük kapja az úgynevezett alkotmányos költséget. A gyönyörű partházat is Mitsui építette, azonkívül hatalmas összeggel támogatja az egyetemet és a diákokotthonokat is. Így a tudomány és a felsőbb tanuló ifjúság is a nagy üzletiház befolyása alatt van. A testét és a lelkét bírják ők Japánban, sőt még a rádió is az övék. Minden elhangzott szó az ether messzi hullámain a Mitsui-család hatalmát hirdeti. Elmondhatjuk tehát, hogy Mitsui a világ leggazdagabb embere. Hatalmasabb és gazdagabb ő, mint a piramisépítő fáraók. Egész Japán az ő kincsesházához hordja reggeltől-estig a téglát. Madách jut eszünkbe,



ha a Mitsui-családra és a japán népre gondolunk. Mert ebben az esetben csodálatosan igaz a mondás, hogy — millió egy miatt.

(Flaneur)

## Az erkölcsi tisztaság és tegyelem helyreállítása jegyében megalakult a Front megyei tanácsa

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának megyei tanácsa Coste Iuliu dr. képviselő, megyei vezető elnöklele alatt tegnap délután tartotta meg alakuló ülését. Megjelentek Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Popovici Virgil ezredes-prefektus, Baran Coriolan dr. főpolgármester, Brudariu Adrian képviselő és a megyei tanács valamennyi tagja.

Coste Iuliu dr. megnyitó beszédében örömmel üdvözölte a királyi helytartót és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy magas tiszttségét a köz üdvére még sokáig viselje. Azután üdvözölte a többi megjelenteket, majd beszélt a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának feladatairól. Hivatása a rend, bizalom, a tisztesség és az erkölcs helyreállítása. A politikai sáfárok helyébe olyan férfiak léptek, akik dolgozni akarnak.

Jóvá kell tenni a múlt tévedéseit és hibáit.

Szükség van a lelkek testvérülésére, az egyenlőségre, igazságosságra és egységre. Tőlünk függ, — mondtotta, — hogy munkánknak milyen eredménye lesz. Törekedni kell az együttműködésre és a konzolidációra.

A közéletet purifikálni kell

és mindenben az állam érdekeit kell szem előtt tartani, mert ez jelenti mindenki számára a boldogulást. Annak a fáklyának, amelyet a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala gyújtott, egyre fényesebben kell lobognia. Csak akkor lehet a nagy terveket megvalósítani, ha mindenki résztvesz a munkában. Isten adjon egészséget, boldogságot, hosszú életet mindnyájunk legfőbb vezetőjének. Éljen II. Carol király öfelsége!

Hatalmas tapsorkán és éljenzés után Marta Alexandru dr. királyi helytartó emelkedett szó-lásra. Megköszönte az alakuló ülésre való meghívást és boldognak érzi magát, hogy jelen lehet. Hangsúlyozta, hogy az elnöknek igaza van, amikor

az erkölcs és a tegyelem helyreállításának szükségességét sürgeti.

Baran Coriolan dr. főpolgármester biztosította Coste elnököt a tanács minden tagjának támogatásáról és együttműködéséről. Hasonló értelemben beszéltek Ghilezanu Augustin buziási főesperes, Popovici Virgil ezredes-prefektus, Porumb Nestor dr. ügyvéd és Andrasiu Gheorghie tanár.

Coste Iuliu dr. azután beszámolt arról, hogy a lipovai (lippai), giulvazi (gyulvészai) és a központi járásokban már megtörtént a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának megszervezése, ma folytatják a dettai, majd a többi járásban. Marta Alexandru dr. királyi helytartó annak a kívánságának adott kifejezést, hogy

a szervezkedési munkálatokba a községek bíráit is bele kell vonni.

Coste Iuliu dr. kijelentette, hogy a szervezkedést május elsőjéig befejezik, amikor Timisoarán (Temesvárott) nagygyűlést fognak tartani, majd berekesztette az ülést.

## Tévhírek terjesztői ellen

Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap a sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy az utóbbi időben a királyi helytartóság és más hivatalok működésével kapcsolatosan tendenciózus tévhírek kerültek forgalomba. Így egyesek azt is terjesztik, hogy az új helytartósági palota építkezésére száznegyven millió leit költenek. Ez éppen úgy nem felel meg a valóságnak, mint több egyéb hazug hír sem. A hatóságok ismerik a tévhírek terjesztőit és tudják eljárásuk célját is és éppen azért figyelmeztetik őket, hogy álhíreik terjesztésével hagyjanak fel, mert különben kénytelenek lesznek ellenük törvényesen eljárni. Úgy a királyi helytartóság, mint bármely más hivatal ügykezelése és működése nem titok, az egyes hivatalokban bárki betekinthez a hivatalos adatokba, amelyek az egyes munkákra az előirányzott és kiadott összegeket feltüntetik.

## Mindennapi problémánk

lett a mindennapi kenyér kérdése és ezáltal a kenyér szót átvitt és tág értelmében használjuk, értve alatta mindazt, ami a megélhetéshez szükséges és aminek hiánya az életstandardot egyre mélyebb színvonalra nyomja le. A vevő és az eladó ügyéről van szó. A gazdasági szükséghelyzetekben újra és újra aktuálissá válik a kérdés és a most beállott gazdasági helyzetben beláthatatlan időnkig napirenden marad. Szükséges tehát néhány elvet leszögezni.

Elsősorban is azt, hogy az adott helyzetben a kereslet és kínálat szabad játékát túrni nem lehet. Mindkét részen — úgy a vevő, mint az eladó részén — spekulatív tendenciák merülhetnek fel, amelyeknek csak állami beavatkozás emelhet gátat. A drágulás indokoltságát tagadásba nem lehet venni. Számos tényező drágítólag hat az árakra és nagy elfogultság kell ahhoz, hogy ezeknek a tényezőknek hatását az ipari termelésre, vagy a kereskedelemre hátránók. De a drágítás, az áremelkedés aránya az adott helyzetben nem maradhat többé a szabad verseny síkján. A társadalmi osztályokon felül álló tekintélynek kell az áremelkedés zúrzavarában rendet teremteni.

Ezt szolgálja a március 4-iki törvény akkor, amikor elsősorban az árakat rögzíti le és ellenőrzést biztosít a további áremelésre. Nem is esett kifogás a törvény ellen, legfeljebb annak adminisztratív jellegű intézkedései helyett ajánltak itt vagy ott egyszerűsítést. A törvény intencióját helyteleníteni korszerűtlen és immorális. Mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy ebben az egyre fejlődő világkorszakban nem szabad megismétlődni annak, ami a világháborúban történt. Egyetlen termelő réteg sem hajthat hasznát a szerencsétlen helyzetből. Senki se spekuláljon és ne akarjon gazdagodni. Az ilyen egoista szellem ellen hozzák az árelőző törvényeket és ez ellen az önzés ellen tiltakozik a közvélemény. Értse meg mindenki, hogy huszoneg év alatt más lett a világ, a közösségi gondolat, a közélet kormányok programjává lett és ez a gondolat kiméltlen bíráskodást követel azokkal szemben, akik saját magángazdálkodásuk javára akarják felhasználni azokat a súlyos időket, amelyeknek mostohasága miatt milliók és milliók szenvednek.

Ezt a gondolatot közszellemmé kell emelnünk, anélkül, hogy harag vagy túlbuzgóság vezérelne bennünket ítéleteinkben. Senkinek kívánja senkinek és egyetlen társadalmi osztálynak az elszegényedését sem. De a kereskedelemben, iparban elhelyezett tőke nem nyerhet intenzívebb védelmet, mint a munka. Ha a közszükségleti cikkeket magasabb áron ugyanannyi munkabérből kell megfizetni, mint annakelőtte az alacsonyabb árakat, akkor egyoldalúan csak az östermelés, a kereskedelem és ipar részesült érték-állandóság védelemben, de a dolgozók tömegei nem! Egészséges átalakulás tehát — a mai rendkívüli helyzetben — csak az, amely párhuzamot tart a fizetések, a munkabérek emelkedésével. Ellenkező esetben az az osztály szegényedik el, vagy alacsonyabb életszínvonalra esik, amely a termelő munkához a maga szellemi vagy testi erőfeszítését adja.

Az állami tisztviselők fizetésének emelésével az állam magáévá tette azt a gondolatot, hogy az áremelkedés bizonyos határig indokolt. Ugyancsak az állam feladata, hogy kipuhatolja azokat a pontokat, ahonnan az indokolatlan áremelkedés kiindul. Véleményünk szerint ez nem a boltok kiszolgáló asztalainál található meg, hanem a nyersanyag forgalmának és feldolgozásának pontjain. A piacra dobott árúknak egy részének drágulására egyéb indokot még az eladó sem tud felhozni, mint azt, hogy „mert minden megdrágult”. Ezzel a jelszóval ment fel az ára a téli álmából felvert burgonyának, káposztának és sok más cikknek, amely anarchisztikusan és egyedül készül további emelkedő pályájára.

Az árszilárdítás és árelőzőzés csak általános és a gazdasági élet minden cikkére kiterjedő lehet. Az állam által már bevezetett eljárásnak nemcsak gazdasági, hanem társadalmi jelentőségűnek kell lennie. Elejét kell venni annak a panasznak, elégedetlenségnek, hogy egy, az egész Európát sújtó csapásnak körünkben vámszedői vannak, vagy, hogy valamely társadalmi osztály gazdaságilag gyarapodva kerül át azokon az időkön, amelyek mindannyiunktól áldozatot követelnek. Az áldozatosság és igazságérzet nyomjon el minden korszerűtlen, önző és a konjunktúrák jövő alakulására számító törekvést.

## Aranyér ellen Goedecke féle Arusol!

# A be nem váltott tavaszi jóslatok mégis valóráválnak?

A pásztorfiu és a farkas meséjének lélektani igazsága háborus időben kétszeresen érvényes. Ennek legszebb példája közvetlenül szemünk előtt zajlik le napjainkban, amikor világszerte látnunk kell sokszor megismételt hírek, a többször bejelentett és elmaradt szenzációk csökkenő hatását.

### TAVASZI JÓSLATOK.

Heteken, sőt hónapokon át egyre járta a világsajtót az a hír, hogy a tavasz Északon és a Közel-Keleten indítja meg elsősorban a gyorsabb tempójú eseményeket. Ma már nem könnyű megállapítani, hogy első ízben, mint logikai következtetés, vagy mint információk összegezése látott-e napvilágot a jelentés, arra azonban tisztán emlékszik minden újságolvasó, hogy hatása egészen rendkívüli volt. Nemcsak a kontinens minden újságolvasója hajolt nagy figyelemmel a térkép fölé, de egészen váratlan mértékben reagált a jelentésekre Amerika is.

Különösen akkor lehetett tapasztalni ezeknek

## Csak késik, de nem mulik?

Pedig ha valaha, akkor most érkezett el az a nem lélektani, de katonai és diplomáciai pillanat, amikor az északi és keleti események megélnéülését igazán aktuálisnak, igazán küszöbönállónak lehet, sőt kell tekinteni. Minden jel, minden külső körülmény és minden következtetés egyaránt ebbe az irányba mutat. Akár az angol és francia diplomácia váratlan élénkségét figyeljük, akár a londoni legfőbb haditanács határozatára vetjük szemünket, akár azon gondolkozunk, hogy mi oka lehetett Weygand tábornok váratlan utazásának Aleppóból Párisba, arra kell gondolnunk, hogy a tavasz, ha megkésve is, elérkezett s ezzel a tétlenség korszaka után új periódus kezdődik.

### JELEK.

A részletekre vonatkozóan hiu és felelőtlen erőlködés volna találgatásokba bocsátkozni. Néhány alapvető tény azonban a dolgok természeténél fog-

a feltevéseknek a súlyát és jelentőségét, amikor félig-meddig hivatalos megerősítésük után az Egyesült Államok egészen példátlan aranyu diplomáciai akcióba kezdett. Igaz, hogy ez az akció önmagában zárult le és

továbbmenő következményei egyelőre nem láthatók.

Heteken és hónapokon át — vajlik be: igazán nem indokolatlanul — zengett a világsajtó Észak- és Közel-Kelet lehetőségeitől. Az olvasó azonban a legérdekesebb hírek közül, a legindokoltabb feszültségekből is csak bizonyos mennyiséget bír el. Azok a hírforrások tehát, amelyek ennek a lélektani igazságnak felismerésével bővítették ki fegyvertárukat és nap-nap után újabb részleteket közölnek a készülőldésekről, legalább a kontinens egy részén, a nem közvetlenül érdekelt államokban elérték a közömbösítésnek bizonyos fokát.

va annyira szembeszökő, hogy előttük még a gyakori „jön a farkas” kiáltások után sem szabad szemtel hunyni. Legelsőnek kell tekintenünk ebben a sorban azt a felismerést, hogy

**a gazdasági háboru pusztán gazdasági eszközökkel nem folytatható az idők végtelenségéig.**

Második ilyen alapvető és talán le sem mérhető fontosságú körülmény a nyugati hatalmak vezető politikusaiknak új és eddig teljesen ismeretlen magyarázata a nemzetközi jog semlegesekre vonatkozó fejezeteiről. Harmadik momentum, amiből fokozott mozgalmasságú hetekre kell következtetni, az arany nemzetközi frontjának megmozdulása, ami már az elmúlt héten elérte azt a mértéket, amikor szükségessé, vagy legalább célszerűvé vált az amerikai szövetségi bankok rendszerének beavatkozása.

### A FEHÉR KÖNYV ÉS AMERIKA.

Az amerikai arany megmozdulása majdnem pontosan egybeesett a német Fehér Könyv megjelenésével. Senki sem gondolt arra, hogy a legközelebbi jövő más világrészekre is kiterjeszteni a jelenlegi európai konfliktust, a német külügyminisztérium azonban a jelek szerint félreismertetlenül úgy ítéli meg a helyzetet, hogy az amerikai elnökválasztás, különösen Rooseveltnek és pártjának a demokrata pártnak ottani szereplése komoly befolyást gyakorolhat az európai háború sorsára.

Az Egyesült Államok sajtója rendkívül szereti a politikai pikkantériákat, a német közléseknek tehát szokatlanul nagy nyilvánossága támadt Amerikában. Más kérdés, — s ezt Európából lehet megítélni, — hogy a közlések milyen lélektani hatást gyakorolnak az amerikai olvasók tömegeire, miután köztudomású, hogy éppen az amerikai újságolvasó és rádióhallgató rétegek sok tekintetben egészen másképp reagálnak a világpolitika híreire, mint az óvilág tömegei.

### ÉS CHAMBERLAIN?...

Az amerikai diplomácia elvileg mindig a „tisztakéz” politikáját hangoztatta. Ezalatt azt értették, hogy a nemzetközi jog szabályait és a semlegesek jogait a lehetőségek szélső határáig tisztelni kell. A háborúk története azonban azt mutatja, hogy az események nyomása alatt magát ezt a szélső határt mindig labilísnak és rugalmasnak látták. Az elmúlt világháborúban sem haboztak például életbeléptetni a semleges hajózással szemben azt a XVII. századból származó szokást, amelynek értelmében minden hadviselőnek joga van lefoglalni és kártérítés ellenében saját céljaira felhasználni a vízeire érkező semleges hajókat.

Amikor tehát fél-, vagy csak negyedhivatalos jellegű angol forrásból olyan hírek repülnek fel, hogy a formális nemzetközi jogtól való időleges és látszólagos eltérés néha háborus kényszer, akkor indokoltnak kell tekinteni azt a kívánságot, amelylyel Chamberlain felé fordul a világ sokat próbált és sokszor csalódott közvéleménye.



Lilian Harvey,

az UFA filmsztárja, ezúttal férfiruhában mutatkozik be, mint apród

## Ügyvéd, bíró, katona, telekügynök volt az egykori ada-kalehi bicsérdista apostol, aki most Ceylon szigetén kötött ki, ahol buddhista főpap lett

Barátommal, — aki nem óhajtja, hogy e cikk keretében megnevezem — séta közben arról beszélgettünk, hogy az elmúlt esztendő során mennyi közös ismerősünk tűnt el olyképpen, hogy megszire vándorolt. Megneveztünk embereket, akiket különböző világrészekbe sodort az élet szele. Barátom egyszerre megállott, belenyúlt belső zsebébe és abból kivett egy képet, amelyet átnyújtott.

A kép fehér lepelbe burkolt hindú papot ábrázol. Meztelen lábán sarfű. Feje kopaszra beretvált, csak oldalt fityeg kicsi tincs. Homlokát szalagpánt fogja körül. Ennek közepén — nyilván rubinból — jelyvény mutatja, hogy ez a pap a buddhista lelkészek magasabb osztályából való. Főpap.

Nézem-nézem a képet, majd visszaadom. Kérdem:

— Mit akarsz ezzel? Hogy illik ez beszélgetésünkbe?

— Hát éppen, hogy beleillik, — válaszolja barátom, — nem ismered meg? Gondolkozz csak. Jónéhány-szor beszéltem vele.

— En? Nem ismerek semmiféle hindú papot.

— Nő, akkor még nem volt hindú pap, amikor megismerted. Akkor még Lesnovszky Ernő volt a neve.

A meglepetéstől és csodálkozástól majdnem az aszfaltba gyökerezett a lábam.

Barátom megfordította a képet és megmutatta az ott levő írást. Felül szanszkrit írás, amelyet nem ismerek, alatta azonban latin betűkkel az aláírás: Lesnovszky Ernő dr. Ezeket a kézvonásokat ismerem. Évek előtt láttam Lesnovszky dr. több levelét az aláírással együtt.

Szinte hihetetlen, hogy Lesnovszky Ernőből hindú pap lett. De amikor aztán végigfutottam gondolatban előzetes változatos életpályáján, már lehetségesnek találtam ezt a nagy változást.

A világháború előtt ügyvéd volt Szentesen, Csongrád megye székvárosában. A háborút, mint utásztiszt szolgáltá végig és a seregek útja előtt az ellenfél által felrobantott hidak helyett újakat épített olyan gyorsasággal és tökélyvel, hogy a mérnökkari tiszték elámultak. A világháború vége Budapesten találtá, ahol résztvett a politikai mozgalmakban. Tagja volt a nemzeti tanácsnak és ádáz ellensége a már akkor felburjánzó kommunizmusnak. Azért aztán, amikor 1919 márciusában Magyarországon a kommunisták kerültek uralomra és kikiáltották a tanácsköztársaságot, Lesnovszky Ernő dr. menekülni volt kénytelen előlük. Ardealban született és azért hazajött. Marta Alexandru dr. Timis tartomány jelenlegi királyi helytartója, akkoriban a cluji (kolozsvári) Kormányzó Tanács megbízásából újjászervezte az ardeali (erdélyi) bíróságokat és tiszta magyar helyekre magyar bírákat keresett. Lesnovszky Ernő dr. akkor került T.-Muresra (Marosvásárhelyre) törvényszéki bírónak.

Kiváló bíró volt, az a típus, akit Angliában és Amerikában jó bírónak neveznek. Nem mindig csak a rideg törvényszakaszt nézte, hanem vizsgálta a vádlottak tetteinek lelki okait is. Az ítélethozatalnál sokszor inkább a szívére hallgatott, mint a paragrafusra. 1923-ban azonban váratlanul lemondott bírói állásáról. Sovatara költözött és ingatlanforgalmi irodát nyitott. Sovata a háború után új virágzásnak indult, a villákat adták-vették. Lesnovszky dr. a közvetítéssel vagyona tett szert.

Közben megismerkedett Bicsérdy Bélával, a nyersélemezés apostolával és maga is bicsérdista lett. Sokat volt együtt a mesterrel és tervet eszeltek ki bicsérdista telep létesítésére. Tudták, hogy Ada-Kaleh szigetének éghajlata igen kellemes és hogy ott egész délkeleti Európában a legzamatosabb gyümölcs terem. Kora tavasztól késő őszig mindig van a szigeten gyümölcs. Elhatározták, hogy Ada-Kaleh szigetét a bicsérdisták paradicsomává teszik meg. De a kellemes össze akarták kötni a hasznossal. Telkeket és házakat vásároltak a szigeten. Úgy akarták, hogy mindenfelől ott gyűljenek össze a bicsérdisták, lakjanak náluk és egyik kertjeik gyümölcsét fizetségért, a bicsérdista tanokat pedig, a melyeket délelőtt és délután egy-egy órán majd prédikálnak nekik, ingyen oltják beléjük.

A terv igen életrevalónak látszott elméletben, de a gyakorlatban megbukott. Bicsérdista akkoriban, — a tan abban az időben még nem járódott le, nem voltak még a bicsérdizmusnak halottai és az állam sem avatkozott be — tehát bicsérdisták min-

denfelé sokan voltak, azonban nem igen mutattak kedvet arra, hogy Ada-Kalehra költözzenek. Egykettő ugyan eljött pár napra, de a többség nem akarta megszokott háztartását felosztani azért, hogy a két apostol körében élhessen állandóan.

A telkekbe és házakba fektetett pénz nem hozta meg a kamatját. Bicsérdy Béla hamarosan elhagyta a szigetet és Budapestre költözött. Lesnovszky Ernő dr. ott maradt, de mert nem tudott tétlenül élni, rahátgyáros lett. Rahátja keresett cikk lett és nemcsak a szigetre érkező kirándulók vásárolták nagy tömegben, hanem orsovai, timisoarai és bucarestii kereskedőktől is voltak állandóan nagy megrendelések. Tekintélyes jövedelme volt.

Sokat érintkezett a szigeten lakó törökökkel. Megtanult törökül, olvassgatta a koránt, török papok és török bölcsek írásait tanulmányozta. Egyszer aztán kijelentette:

— A törökök számomra csak az első állomást jelentik a Kelet felé. Keletről jött Nyugat felé a kereszténység is, Keletről jött sok bölcsesség, tudomány, tudás, művészet, találmány. A Kelet eszmévilága még sok kincset rejteget az emberiség számára. Ezeket az eszmei kincseket akarom megismerni.

Timisoarára jött, ahol a könyvkereskedésekben megvásárolt minden megtalálható könyvet, amely a Keletre vonatkozott. Szerzett rengeteg budhista könyvet, hindú nyelvtant, szanszkrit nyelvtant. Ezenkívül megrendelt számos német, angol, francia és holland nyelvű munkát, amely Buddha vallását és bölcséletét tárgyalja. A könyvek miatt többször is megfordult Timisoarán és egyik látogatása alkalmával ismerkedtem meg vele és a többi látogatás során is találkoztunk. Sokat beszélt Keletről. Egy ízben kifejtette, búvárkodásai arról győzték meg, hogy a paradicsom, amely az emberiség bölcsője volt, nem a Tigris és Eufrát folyók között volt, hanem Ceylon szigetén. Elfogadta hindú tudósoknak azt a nézetét, amelyet azok már régen vallottak. Hangsúlyozta, hogy az emberiség Ceylon szigetéről ered, amely ma is valódi paradicsom. Éghajlata és minden terményben való bősége azzá teszi. Mikor már az emberek nagyon elszaporodtak és szűk lett nekik Ceylon szigete, akkor a hinduk, szingalézok és tamilok által ősidők óta Ádám hídjának nevezett szigetek és zátonyok láncán átkeltek a kilencvenhat kilométer széles Palk-tengeroroszon és eláraszították idővel India földjét, ahonnan aztán tovább rajzottak a világ minden részébe.

— Nem nyugszom, — hangoztatta gyakran, —

### A siker egyik legfontosabb tényezője az egészség

Mindannak dacára, hogy ez köztudomású dolog és hogy a gyomornak tevékenysége révén nagy fontosságot kell tulajdonítani, senki sem fordít kellő gondot szervezetünk eme részére.

Mérték nélkül nyelünk le mindent és minden órában. Ezért nem létezik ember, aki egy bizonyos kor elérése után ne panaszkodna gyomor-fájdalmakról és zavarokról. Gyomrunkkal szembeni visszaélésünk elkerülhetetlen eredményei a gyomorbetegségek és mindenféle bántalmak.

A modern orvostudományunk sikerült felfedeznie egy olyan gyógyszer, amelynek az a nagyértékű tulajdonsága, hogy a legmakacsabb vese-, epe- és májbetegedést rövid kúra után tökéletesen kigyógyít. A világhírű amerikai GASTRO-D. készítményről van szó, amely minden országban kipróbálva lévén, milliányi embert gyógyított meg, miáltal valóságos áldást jelent az emberiség számára.

A „GASTRO-D.“ kapható gyógyszer-tárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

amíg nem teszem lábamat Ceylon szigetére. Ott szeretném az életemet befejezni, ahol az emberiség született.

Lesnovszky Ernő dr. tíz esztendőn keresztül élt Ada-Kaleh szigeten, 1926-tól 1936-ig. Akkor eladta telkeit, házait, rahátgyárát és pénzzé tette minden ingó vagyonát is. Pénzét angol fontokra váltotta és Ausztráliába vándorolt. Melbourne városába vitte a családját, amelynek egy vállalat megszerzésével gondtalan megélhetést biztosított.

Barátomhoz, aki rokona, ritkán jöttek levelek. Azokban írta, hogy tervéről nem mondott le. Ceylon szigetére megy, családja pedig Melbourneben marad.

Hosszabb hallgatás után most jött tőle ismét levél. A levélhez mellékelte a képet, amely hindú főpapi ruhában ábrázolja.

— Megvalósult álmom, — írja, — Ceylon szigetén lakom, Ausztráliából, — amely aránylag közel van oda — Indiába mentem és egy buddhista kolostorba vétettem fel magamat. Ott tökéletesítem lelkemet a nagy Gautama Buddha tanításában és megértem pappá való felavatásomat. Mint pap Ceylonba jöttem és itt élek Colombo közelében egy nagy kolostorban. Már főpap vagyok. Családomat nem hozhatom ide. Az ott maradt az ausztráliai Melbourneben, ahol biztos megélhetése van. Évente egyszer-kétszer meglátogatom a családomat, de nem mint férj és apa, hanem, mint testvér.

Ez Lesnovszky Ernő dr. életregénye.

Nagyon messzi az út Szentestől Ceylonig, de még messzibb és változatosabb az út az ügyvédi irodától a távol keleti buddhista kolostorig. Újra nézem a képet. Lesnovszky Ernő dr., a hindú főpap mögött ott van a végtelen tenger, akár a végtelen nirvána. Sokat lehet gondolkodni ezen a történeten.

Kubán Endre.

## VÁROSI SZÍNHÁZ

Kedden, 1940. április 9-én este 9 órakor

# KATHERINE HEEN

a világhírű holland táncművésznő, a Holland Allami Óperaház szólótáncosnőjének egyetlen

## TÁNCSTJE

A zongoránál HILDA JEREA

Műsoron: Händel, Gluck, Chopin, Strauss, Bortkiewicz, Rachmaninoff, De Falla, stb.

Jegyek 20--140 lei a színházi pénztárnál

## A német Lillian Harvey — angol frontszínházban

Párisból jelentik: Lillian Harvey, a kitünő német származású filmszínésznő „Dalol a szív” című filmjében, mint angol táncosnő egy nagyon kedves skót dalt énekel. A párisi bemutató előadásán a szabadságot angol katonáknak annyira megtetszett a filmművésznő szereplése, hogy küldöttségileg felkérték, hogy látogassa meg a frontszínházat és ott is énekelje el a skót dalt. Lillian Harvey látogatása megtörtént és az angol katonák egy remekbe készült skót ruhával lepték meg a művésznőt. (Rador.)



Köhögés ellen  
**FAMELL**  
sörpöt MEGBIZHATÓ KÉSZÍTMÉNY.

## Przemysl-től a Siegfried-vonalig Erődöket épít minden fenyegetett állam

A korszerű ország-, vagy államerődítések a modern hadviselés nélkülözhetetlen elemei és kizárólag katonai (hadászati) célokat szolgálnak. Az államerődítések főfeladata: az ország fontosabb területeinek, elsősorban a határvidék védelme és biztosítása. Az államerődítések biztosítják az országot ellenséges hadseregek váratlan lerohanásától, ilyenkor védelmi jellegű államerődítésről beszélünk. Gondosan kiépített erődítések a támadó feladattal megbízott hadsereg felvonulását is biztosítják, ilyenkor az államerődítés támadó jellegű. Támadó és védő jellegű magában egyesítő államerődítéseket egyes államerődítési rendszereknek hívják. Korszerű összefüggő államerődítések a vegyes államerődítési rendszerek elvei szerint épülnek.

### MIBŐL ÁLL AZ ERŐDRENDSZER?

Az államerődítési rendszerek állandó és tábori erődítések elemeiből tevődnek össze. Az előbbieket már békében kiépítik és több méter vastagságú emeletszerűen földbesüllyesztett, pécéklupolás forgótornyos betonerődök lövegekkel, géppuskákkal, vagy mindkettővel vegyesen felszerelve, harckocsizárak és csapdák, villamosárammal telített drótakadályok, aknamezők, vízzel elárasztott, vagy letartott területek képezik. Ezeknek a részletberendezése: földbesüllyesztett lövészetknők, lövészgödörök, összefüggő lövészárok, gyalogsági gépek, mint puska, golyószóró, géppuska, gránátvető, gyalogsági ágyú, esetleg egyes lövegek.

A szélességben (egy vonalban) telepített erődítési elemeket erődvonalknak hívják, míg a szélességben és mélységben tagolt erődítéseket erődöknek nevezik. Hegyvidéken, fontos közlekedési vonalak lezárására telepített erődöket záróknak hívják.

Nyílt, nehezen védhető területeken — például alföldön — az erődítések gátló értéke nagyobb, mélyebben, jobban tagoltak, míg könnyebben védhető területeken — hegyvidéken — csak egyes könnyen megközelíthető tereprészeket erődítnek meg.

A világháború előtti államerődítés közismert formája az övvár volt, melyet rendszerint egy főközlekedési vonal mentén fekvő város körül telepítettek, számtalan összefüggő erődemelekből.

Igy például Przemysl a Duklai horpadást védte, Krakó pedig a bécsi főutvonalat.

A világháború előtti

17 francia övvár a Németországból Franciaországba vezető főbb betörési lehetőségeknek igyekezett gátat emelni.

A korszerű államerődítések jogosultságát, hatalmas feltartó és lekötő erejét napjainkban számtalan példa igazolja.

### A SIEGFRIED-, MAGINOT- ÉS MANNERHEIM-VONALAK HADI TANULSÁGAI.

A francia Maginot-vonal, kiegészülve Észak-Franciaországban a Daladier-vonallal és a belgiumi erődövezettel, hét hónapja készített erős megfontolásra a német legfelsőbb vezetését.

A német Siegfried-vonal hasonló tétlenségre kényszeríti a nyugati szövetségeket, akik emiatt inkább a Skandináv és kaukázusi átkarolási lehetőségeket keresik. A Siegfried-vonal érdeme az is, hogy a német hadsereg nyugodtan végezhetette el Lengyelországban múltévi szeptember eleji feladatát.

A Mannerheim-erődövezet első vonalának áttörése

200.000 szovjet katonát, 1500 harckocsit és 700 repülőgépet emésztett fel.

Ismertebb nagyobb államerődítések, a Prut és Szeret menti román erődövek, valamint a felsőolaszországi államerődítési rendszer.

A hollandiai államerődítés csak blokkházak-

ból áll ugyan, de nagy mértékben emeli ellenállóképességét egyes mélyenfekvő országrészeknek vízzel való elárasztása.

Erődöket épít Törökország Thráciában és Anatóliában.

Végeredményben az államerődítés ma elengedhetetlen követelmény. Rengeteg pénzt emészt fel, de a befektett összeg bőven kamatozik a fenyegetett határokon. A gyorscsapatok ellen a legjobb elzenszer. Elmulasztása talán soha helyre nem hozható károk okozója lehet. Ezért ma minden fenyegetett állam, erkölcsi és anyagi erejének kihasználásával — erődöket épít.

## Devizaengedély nélküli behozatal egyes nyersanyagoknál

A nyersanyag értékének megfelelő készáru szabadon kivihető

Az április 4-iki minisztertanácsi napló bizonyos cikkek tekintetében felhatalmazza az iparvállalatokat, hogy nyersanyagokat importáljanak saját szükségletükre. Ezek a vállalatok jogosultak készárúkat exportálni anélkül, hogy az ezek után járó devizáikat a Banca Nationalának átengedni tartoznának. Ezek a jogok átruházás tárgyát nem képezhetik, tehát az exportot ugyanannak a vállalatnak kell végrehajtania, amely a listán szereplő anyagokat az országba behozta. Az ilyen export a vállalat termelésének egyharmadát meg nem haladhatja.

Az import-export kompenzációt minden országgal le lehet bonyolítani, amelyre nézve fizetési vagy kereskedelmi egyezmény nem gátolja az ilyen kompenzációt. Minden ilyen ügylet — tehát külön az import és külön az export — annak megtörténtéről számított egy hónapon belül a külkereskedelmi minisztériumnak bejelentendő.

A minisztertanácsi naplóhoz a következő árukat tartalmazó lista csatoltatott: nyers bőr, nyers gyapju, gyapju-rongy és hulladék, brachio, jutta,

### Bucuresti lap az angol felvásárló akcióról

Bucurestiből jelentik: A Jurnalul írja: Az angol kormány fennhatósága alatt Belgrádban a közeljövőben megkezdí működését az új angol kereskedelmi szövetkezet, hogy ezáltal előmozdítsa az angol-balkáni kereskedelmi kapcsolatokat. Amikor április 15-én az egyesület hivatalosan is megkezdí működését, képviselőket küldenek az érdekelt országok fővárosaiba, hogy felvegyék a kapcsolatot az illetékes tényezőkkel.

## Japánt nem lehet gazdasági nyomással politikája megváltoztatására bírni

Tokióból jelentik: Közel százezer ember vett részt azon a nagygyűlésen, amelyen Nobuyuki Abe tábornokot, az újonnan megalakított Vang-Csing Vei kormány mellé nagykövetté nevezték ki, elutasításakor búcsúztatták. Ez alkalommal Arita külügyminiszter a következőkben nyilatkozott:

— Némely hatalmak nemcsak hogy nem értik meg Japán kínai hadviselését, de elzárkóznak attól is, hogy a valósággal szembenézzenek. Egyesek bi-

## Japán vélemény szerint Anglia visszaél jogaival

Tokióból jelentik: A Kokumin Simbun jelentése szerint a japán kormány utasította londoni nagykövétét, hogy kezdjen tárgyalásokat a brit kormánnyal a semleges kereskedelem biztosítása tekintetében. Japán úgy látja, hogy az angol kormány a dugarú értelmezését túlságosan kiterjesztette és visszaél hadviselői jogával.

### Gyógyszerár után nem kell nemzetvédelmi bélyeget leróni

A pénzügyminiszter végrehajtási utasítása alapján mindennemű gyógyszer mentesül a két százalékos nemzetvédelmi adó alól. Így tehát a gyógyszertárak csak az illatszerek eladása után tartoznak 2 százalékos nemzetvédelmi adót a vevőnek adott jegyzéken felszámítani. Illatszerek után ugyanugy tartoznak a drogériák és illatszertárak is a két százalékos adót beszedni.

A  
**Littecki  
Kraus  
Ilonka**  
képkiállítás

IV.  
**8** án

zárul  
a Kultur-  
palotában



# HIREK

## MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

## ELŐFIZETÉSI ARAK:

### BELFÖLDÖN:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

### KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

### TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

### SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

## Április

Április, hónap, mely nem nobilis, egy nap ígér meleg időt, másnap meg ad deret, esőt, a didergést ránszalasztja, a szép tavaszt elsikkasztja, a jó nevet s játszik velünk zord telet.

Április, változékony és hamis, egyik napon a hőmérő magas, szinte égig érő, másnap leszáll a fagypontig, átfúj rajtunk a szél csontig, jaj, fázunk, jeges barlang a házunk.

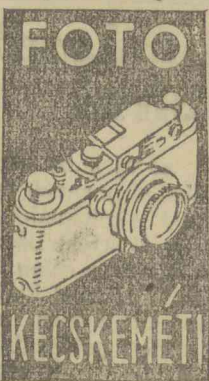
Április, a jelleme labilis, hol örül a langy melegnek, hol meg kacag a hidegnek, járja egyre bolondját, egyik nap a bundás rokkját leteszi, másnap megint felveszi.

Április, mérges már a kályha is, mert kemény tél után mégse gondolhat már pihenésre, áprilistól vesszük zokon, hogy szenessel s fással rokon nekik hajt jövedelmet s nekünk bajt.

Április, sok ifju volt agilis, csinált merő gazdaságból forgótőkét a kabátból, zálogban a téli öltöny, terheli a lombardkölcson, s a legény most didereg, a szegény.

Április, durcás, morcos és dilis, város, falu mind kívánja: az áprilist csipje kánya, száll az átkok áradatja, a világgal mért járhatja — azt mondják — az április bolondját?

KÓRÓ PAL.



# FOTO LEICA

fényképezőgépek, kellek, felszerelés

Szines filmek

Laboratórium, előhívás, másolás.  
TIMISOARA I.

— Fogolyként őrzik a Graf Spee személyzetét. Newyorkból jelentik: Buenos ayres-i tudósítás arról számol be, hogy a Graf von Spee tisztjeinek és legénységének felét mostantól kezdve foglyokként kezelik és nem internálják őket. Az intézkedést azzal okolják, hogy három tiszt és két tengerész megszökött s a többiek sem vállaltak kötelezettséget arra, hogy nem kísérelnek meg szökést. Most valamennyiüket a La Plata-folyó torkolatában lévő szigeten épült tengerészeti fogházba zárják. (Rador)

— Viktor Emánuel megnyitotta a milánói művészeti kiállítást. Milánóból jelentik: Viktor Emánuel király és császár szombaton délelőtt a lakosság lelkes tüntetése között érkezett meg Milánóba, ahol személyesen nyitotta meg a hetedik nemzetközi művészeti kiállítást. A kiállításon Németország, a cseh-morva protektorátus, Magyarország, Románia, Svédország és Svájc is részt vesznek.

— Robbanás egy belga lőszergyárban. Brüsszelből jelentik: Az egyik lőszergyárban tegnap hatalmas robbanás történt, eddig még ismeretlen okból. Egy mérnök és három munkás meghalt, hat munkás súlyosan megsebesült. (Rador.)



— Tragédia a tengeren. Newyorkból jelentik: A King Eduard nevű angol teherhajó szikratávirón kért segítséget, mert kormányja megsérült. A hajó az Azori-szigetektől 550 mérföldnyire a hullámok játékszerévé vált. A Spencer nevű amerikai hajó segítségével indult, ezenkívül a környéken tartózkodó több gőzös is igyekezett a King Eduardot megmenteni. (Rador.)

— Folytak az előkészületek a bucurestii magyar népművészeti és háziipari kiállításra. Mint az olvasóközönség a lapokból már értesült, a Magyar Népközösség bucurestii tagozatának női alosztálya május 9—13. napjain nagyszabású népművészeti és háziipari kiállítást rendez. Az előkészületi munkálatok napról-napra gyorsabb ütemben haladnak előre és az érdeklődés országszerte mindinkább fokozódik. Ardeal (Erdély) minden részéből egymásután jönnek a résztvételi ajánlatok és megkeresések, miáltal a kiállítás változatos és értékes anyagának összehordása máris biztosítva van. A rendezőbizottság azonban azt akarja, hogy a romániai magyar népművészet és háziipar egyetlen jelentős terméke se maradjon ki. Ezért még egyszer felhívja mindazokat, akik kiállítani óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat a kiállítandó tárgyak pontos körülírásával legkésőbb április 15-ig közöljék Csiha Lajos, Bucuresti, III. Str. Armenescă 17. cmre. A rendezőség köszönettel fogad olyan tárgyakat is, amelyek nem eladók, hanem csak a kiállítás szépségét emelik.

— Az olasz földmivvelésügyi miniszter Budapesten. Budapestről jelentik: Tassinari, olasz földmivvelésügyi miniszter a magyar földmivvelésügyi miniszter meghívására pénteken este Budapestre érkezett, hogy megtekintse a mezőgazdasági kiállítást. A magyar hatóságok rendkívül meleg fogadtatásban részesítették az olasz vendéget.

— Borzalmas szerencsétlenség egy motorcsónak versenyen. Newyorkból jelentik: Jamaicai jelentés szerint a Montego-öböl közelében tartott motorcsónak versenyen két motorcsónak összeütközése során három versenyző meghalt, hatan súlyosan megsebesültek. A sebesültek között van Luszipoli herceg, Olaszország motorcsónak rekordere is. (Rador.)

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Bojin Adriana Gratiana, Löwi György, Botz Károly Ferenc, Lázár József, Krausz Éva Mira Mária, Bakonyi Árpád, Grebner Mária, Gyebnár Mária.

— Ma választják meg az erzsébetvárosi egyházközség tanácsát. Az erzsébetvárosi római katolikus egyházközség ma választja meg százas nagytanácsát. A választás az egyházközség irodájában megy végbe, ahol a szavazás délelőtt kilenc órakor kezdődik és déli egy óráig tart. A bejárat a Novotny-épületnek a zsákuca felőli részén van.

— Tizenkét év eredménye. A Littecki-Kraus Ilonka kultúrpalotai kiállításán az elmúlt tizenkét év összegyűjtött legjobb alkotásait mutatják be a városunkból távozó művészek. Felvonul előttünk a timisoarai (temesvári) vonatkozású vásznakon kívül, amelyek ajándékként tizenöt katalógusvásárló között kerülnek kiosztásra, Velence, Firenze, Róma, Nápoly, Capri napsugaras tájai. Különös figyelmet érdemelnek a szász vidék, Sighisoara (Segesvár), Brasov (Brassó) és főleg Bistrita-Nasaud (Beszterce) tájának és népének körében festett életerős figurális festmények. Torockó, Kalotaszeg, Hunyad, stb. festői alakjai is képviselve vannak. Széleskörű munkásságukhoz hozzátartozik két élettől duzzadó női akt is, amely az elmúlt évben szerepelt nagy elismeréssel a bucurestii Salon Oficial tárlatán. Kraus Ilonka legutolsó időkből származó, vibráló gyapjúkompozíciói, amelyek részben már új gazdára is találtak, sok érzéssel megépített rajzai egészítik ki a másfél-száz darabból álló gyűjteményt, amely néhány nap múlva eltűnik városunkból. A művészek, eltekintve sikereiktől, alkotásaikat mérsékelt áron bocsátják a művészetszeretők rendelkezésére.

— Köszönetnyilvánítás. Vertán Artur és neje ezúton mondanak hálás köszönetet mindazoknak, akik édesanyjuk, özvegy Szentpály Kázmérné elhalálozása alkalmából részvételüket nyilvánították.

— A Nemzeti Ujjászületés Arcvonala a dettai járásban. Dettán tegnap ment végbe a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala járási megszervezése. Coste Iuliu dr. megyei elnök kíséretében megjelent Andrasiu Gheorghe titkár és Popovici Virgil ezredes-prefektus, akiket Craciunescu főszolgabíró üdvözölt. A gyűlésen résztvettek a járás községeinek kiküldöttéi és bírái. Coste Iuliu dr. kifejtette a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala programját, majd megválasztották a járás és az egyes községek vezetőseit.

— Ismert polgár halála. Pivovarnik Lajos hatvanhárom esztendőes magánzó, a Karner-cég volt levezetője hosszú és kínos szenvedés után meghalt. Gyászolják özvegye, született Abraham Rozália, gyermekei: Júlia, férjzett Schmidt Ernőné, Erzsébet, férjzett Reichardt Alajosné, Mária, Anna, Aranka és Magdolna, vejei: Schmidt Ernő bucurestii rendőrtiszt és Reichardt Alajos szikvizgyáros, unokái: Ági, Aranka, Xenia és Glória, valamint nagy rokonság. Temetése ma, vasárnap, délután félöt órakor megy végbe az erzsébetvárosi teemtőben.

## Szörme, téliruhák

nyári megőrzésre molykár ellen jótállás mellett

## B O T Z szücs

TIMISOARA (TEMESVÁR),  
I. Str. Regele Ferdinand 1. szám  
Löffler-palota (sarkon túl)

— Ma lesz a gyárvárosi egyházközség közgyűlése. A gyárvárosi római katolikus egyházközség rendes évi közgyűlése ma, vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik a gyárvárosi zárda dísztermében. A közgyűlés foglalkozik az évi jelentéssel, a zárszámadásokkal, a költségvetéssel és utána megalakítja a választmányt. A vezetőség kéri az egyházközség tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

## Kétszeri postakézbesítést naponta!

A posta vezérigazgatóságának az a törekvése, hogy a rája bizott küldeményeket minél gyorsabban továbbítsa és az érkezett postát minél gyorsabban kézbesítse. Az ország minden nagyobb városában ismét bevezették a postának naponta kétszer való kézbesítését és Timisoara (Temesvár) az egyetlen számottevő város, ahol ez napjában csak egyszer történik. Most már Clujon (Kolozsvárt) is kétszeri postakézbesítés van naponta és azért a község méltán kérdezi, hogy ez nálunk miért nincs szintén így. Timisoara (Temesvár) százezer lakosú város, helytartósági és megyei székhely, ezenkívül fontos kereskedelmi gócpont is. A város lakossága, kereskedelmi és ipari társadalma méltán eivárhathatna, hogy érkezett postáját délelőtt és délután kihordják. Ugy tudjuk, hogy a postán külön díjcsomagolat is van. Ha tehát nincsen elegendő levélhordó, ezeket a különöket is fel lehetne használni a posta kikézbesítésére.

— **A Nobel-békedíjat — Finnországnak!** Stockholmból jelentik: Az egyik svéd lap azt az indítványt veti fel, hogy a békének nagy, sőt halálos áldozatokat hozó Finnországnak kell odaítélni a Nobel-díjat. A formalitásokat is könnyen meg lehetne oldani, mivel egy alkalommal a genfi nemzetközi békeiroda, más alkalommal pedig a genfi Vörös Kereszt egyesület központja nyerte el a Nobel-féle békedíjat.

(—) **Orvosi hír.** Dr. Paky Emil bór., nemi- és kozmetikai betegek számára rendeléseit megkezdte IV., Bulev. Carol 22. alatt, naponta 11—1-ig és 4—7-ig. Telefon 44—60. (A Vörös Kereszt gyógytárral szemben).

— **Háromszázezer dollárt örökölt egy oradeai (nagyváradi) cigányprímás.** Oradeáról (Nagyváradról) jelentik: Ardelean Sándor ottani cigányprímás és hat testvére 300 ezer dollárt örökölt Amerikából. Pósa Károly, a cigányprímás és testvéreinek egyik rokona 36 esztendővel ezelőtt kivándorolt Amerikába és ott egy bérházat, egy ritka és értékes hegedűt és nagyobb mennyiségű készpénzt hagyott elhalálozásakor maga után. A halálhíre összeült a családi tanács és elhatározta, hogy ügyvédet kérnek fel a szükséges igazoló iratok beszerzésére.

(—) **Rendőrségi hír.** Bucurestii jelentés szerint Ionescu Ion rendőrkormányos Timisoaráról Turnu-Severinre és Manciu Traian rendőrfelügyelőségi detektívet pedig Satu-Marera helyezték.

(—) **Somolik Károly nyugalomban.** Somolik Károly egyik ismert alakja városunknak. Mint fiatal ember sokáig volt pénztárosa a Krecsányi-féle színháznak, később pedig városi szolgálatba lépett, majd 1925-ben a Leszámitolóbank kötelékébe került, mint irattáros. Somolik Károly, aki jelenleg hatvan-két esztendő, most nyugalomba vonult. Társadalmi téren is élénk tevékenységet fejtett ki.

(—) **Orvosi hír.** Popa Isaia dr. szabadságáról hazaérkezett és újból rendel bel-, szív- és tüdőbetegeknek. Röntgen, electrocardiográfia és rövidhullám-kezelés. Józsefváros, Bonnaz-ucca 1. szám, szemben a józsefvárosi görög keleti templommal. Rendel délelőtt 8—10, délben 1—2 és délután 4—6 óra között. Telefon 27—84.

(—) **Új tisztviselő a resitai (resicai) főszolgabírósnak.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó Munteanu Cornelia lugoji (lugosi) lakosnő, akinek liceumi érettségi bizonyítványa van és a köztisztviselői képesítési vizsgát sikerrel letette, a resitai (resicai) főszolgabíróshoz tisztviselőnek nevezte ki.

Palesztina — Spanyolország — Portugália és tengerentúli hölgyeknek és uraknak

## elsőrendű exisztenciát

nyújtunk egy román szabadalom képviselőjének átadása és értékesítése által

Szakkiképzés Bucurestiben történik  
Megkérdezések Hermann Lehrer,  
Gazdasági tanácsadó. Bucuresti,  
Str. Biserica Enei 1. Telefon: 54734

### GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Vasárnap, április 7-én a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bratianu téren levő Götz gyógyszertár.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszertár és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszertár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cristea gyógyszertár.

Józsefvárosban a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, április 8-án a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Alba Iulia uccában levő Kun gyógyszertár.

Gyárvárosban a Maresal Joffre úton levő Schul gyógyszertár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszertár.

Józsefvárosban a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszertár

Mehalában a Corvin gyógyszertár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Vasárnap, április 7. és hétfő, április 8.

APOLLO: Az óceán lángokban (német film.)

CAPITOL: A bölcsődal (német film.)

CORSO: Haláldzsungel (angol film.)

— **Megváltozott a repülőjárat menetrendje.** A nemzetközi légijárat személyszállító gépei, amelyek Aradon keresztül bonyolítják le a forgalmat Bucuresti—Budapest—Bécs és Berlin között, újabban az alábbi menetrendszerint indulnak: Bucurestiből hétfőn, szerdán és pénteken indul gép reggel 8 órakor, Aradra érkezik 10.20-kor, indul 10.40-kor, Budapestre érkezik 10.40-kor, (ottani időszámítás) indul 11.05-kor, Bécsbe érkezik 13.10-kor, indul 13.35-kor és Berlinbe érkezik 15.40-kor. A német fővárosból kedden, csütörtökön és szombaton indul gép 11 órakor, Bécsbe érkezik 13.05-kor, indul 13.30 órakor, Budapestre érkezik 13.30-kor, indul 13.50 órakor, Aradra érkezik 15.50-kor, indul 16.10 órakor és Bucurestibe érkezik 18.15-kor. Megváltozott a külföldi díjszabás is. Aradtól Budapestig 1650, Berlinig 7000, Bécsig 2900 leibe kerül az út, míg Bucurestiiig változatlanul 1750 leit

(—) **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötöttek házasságot: Knizsek Ferenc mérnök és Forgács Vilma, Kummer János cipész és Iszlay Mária, Bekő József munkás és Pörge Mária, Vaica Nicolae asztalos és Bosician Felicia.

### Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy divatszalonomat

Eugen de Savoya-ucca 11. szám, Vasile Alexandru-ucca sarok alá **helyeztem át** Szalónomban készítem a legszebb és legdivatosabb kosztümöket, kabátokat, női- és gyermekruhákat a legkényesebb igényeknek és ízlésnek megfelelően.

A nagyérdemű hölgyközönség további támogatását kéri **KRACHTUSZ** női szabó, Eugen de Savoya-ucca 11. szám, II. emelet.

## Legújabb sport

### Chinezul Ilsa Simeria bajnoki mérkőzés a Banatul-pályán

Városunk sportközönségének érdeklődése ma, vasárnap, a Chinezul-ILSA—CFR Simeria B. ligabajnoki mérkőzés felé irányul. Izzalmat ígér a Banatul-pályán délután félöt órakor — és nem négy órakor — kezdődő bajnoki mérkőzés és a lilák tábora reméli, hogy megszűnik a pechsorozat, de a játékosok is mindenáron be akarják bizonyítani, hogy tudnak futballozni és nem akarják elveszíteni a közönség szeretetét. Azonban a CFR Simeria nem lebecsülendő ellenfél, hiszen ismeretes, hogy nemrég az Electrica is nehezen, csak egygólós győzelmet aratott saját pályáján. A B. ligában a Simeria a legjobb kapussal rendelkezik, a háttvépár szinte áttörhetetlen és a csapat a kemény futbalit kultiválja. A Chinezul-ILSA összeállításában hír szerint változások lesznek és a balszélső helyét valószínűleg ismét Malita foglalja el. Hogy a honi csapat győzelme ne maradjon el, szükséges, hogy a közönség kitartson csapata mellett és tömeges megjelenéssel győzelemre buzdítsa a lilá-kék fiúkat. A mérkőzés előtt a Chinezul-ILSA—Fratelia ifjúsági mérkőzést bonyolítják le a Banatul-pályán.

— **Unirea-Tricolor—Sportul Studentesc 0:0.** Bucurestiből jelentik: Ma folyt le az Unirea-Tricolor—Sportul Studentesc mérkőzése a nemzeti bajnokság keretében. Hatalmas szél lehetetlenné tette a rendes játékok és minden kombinációt. Kétezer néző jelenlétében folyt le a mérkőzés, amelyen Kroner Emil bírászkodott. Eredmény 0:0



Oceán lángokban című film, mely most fut az Apollo-moziban, férfifőszerepét Deltgen René játssza

### Most érkeztek

## női divat

## ruhavásznak,

női-, férfi- és gyermek pellerinek, trench-coatok, új színes lennabroszok, damasztgarnitúrák csipkeszövetek, új divat-fonalak,

## CENTRALA LÂNELI S. A. R.

PALATUL WEISZ

(—) **Ma: matiné a Magyar Házban.** Ma délelőtt tizenegy órakor rendezi jótékony célú műsoros matinéjét a Magyar Leányegylet. A királyhymusz elhangzása után Várossy Margit megnyitót mond. Pálffy Lili, a tehetséges fiatal hegedűművész Szakmáry Ilonka zongorakísérete mellett eljátssza Hubay Jenő egyik legszebb darabját, a Csárdajeleretet. Várady-Szakmáry Erzsébet elszavalja Petőfi Sándornak Anyám tyúkjá című hangulatos költeményét. Kristóf Márta és Takács Pipi eltáncolja Erkel Ferenc híres tánckettősét Szender Klári zongorajátékára. Kassay Kató népdalokat énekel Szakmáry Ilonka zongorakíséretével. Beléptidő nincs, azonban jótékony célra szánt adományokat a Magyar Leányegylet köszönettel elfogad.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Miutan Gheorghe kilencvenöt éves állami nyugdíjas, Mikulás Mária született Lambi nyolcvankét éves.

(—) **Moravicián új híd épül.** A vármegye Moravicián új betonhidat épít. Popovici Virgil ezredes-prefektus tagnap megtekintette az építkezést, amely már közel áll a befejezéshez.

## Színház

### Vasárnap este: A falu rossza

A gyárvárosi magyar színház mai, vasárnapi műsora három előadást hoz. Délután három órakor rendkívül olcsó helyárrakkal színe kerül a híres Szibil operett, amelynek főszerepeit ezúttal is Kőszeghy Manyi, Vargha Ily, Kőműves Ilonka, Hevessy Miklós, Nagy Imre, Román Sándor és Kulcsár László játsszák. Délután hat órakor rendes helyárrakkal a Lehullott a rezgő nyárfa operettnek lesz a második előadása. A kitűnő Erdélyi-operettnek Vargha Ily és Nagy Imre az erősségei. Este kilenc órakor Tóth Ede népszínműve, A falu rossza kerül színe, Dálnoky István rendezésében. A darab főszerepeit Kőszeghy Manyi, Kőműves Ilonka, Vargha Ily, R. Tóth Ica, Sugár Ica, Sárosy Paula, Simon László, Rittinger Imre, Nagy Imre, Román Sándor, Takács Miklós, Kulcsár, Kozma és Dálnoky játsszák.

Jegyek a vasárnapi előadásokra már délelőtt tíz órától válthatók a gyárvárosi Colosseum pénztáránál.

### A GYÁRVÁROSI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Vasárnap délután 3 órakor: Szibil. (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: Lehullott a rezgő nyárfa. (Rendes helyárrakkal.)

Vasárnap este 9 órakor: Falu rossza.

A Thalia tavaszi előadásai. A Kádár Imre művészeti vezetése alatt álló kolozsvári Thalia-színház, amelyet közönségünk rendkívül előnyösen ismer, ismét városunkba érkezik és április 25-én kezd meg előadásait a Városi Színházban. A megnyitó előadás Blaga Lucian, kiváló román írónak Gyermekek kereszties háboruja című darabja kerül színe, amelynek kísérő zenéje Dragoi Sabin zeneszerző munkája.

# Az új repülőgépek roppant gyorsaságához „hosszanevelik” az emberi szervezetet

Óránkint 1000 kilométeres sebesség. Megvakulás fenyegeti a pilótákat

Az angol kormány átalakítása, a szűkebb körű francia háborús minisztérium megalakulása, a nyugati szövetségeseknek Norvegiához és Svédországhoz intézett kívánságai és a harc-terekről érkező jelentések egyaránt azt mutatják, hogy a politikai és diplomáciai események mellett a légiháború újabb megélénkülése küszöbön áll, sőt már meg is kezdődött. Churchill, mint az angol háborús intézkedések vezető minisztere, most abba a helyzetbe került, hogy végrehajthatja terveit; ezek között közismerten vezetőhelyet foglal el a norvég vizek ellenőrzése, valamint a Németországba irányuló ércszállítás akadályozása.

Az angol külügyminisztériumhoz közelálló Daily Telegraph úgy értesült, hogy Németország már megtette ellenintézkedéseit ebben az irányban. Göring vezértábornagy, a német légi flotta főparancsnoka, kiadta az utasítást, hogy a német harcirepülőgépek állandó járőr-szolgálatot tartanak a norvég partí vizek közelében

és a levegőből biztosítják az érchaiók útját tengeralattjárók és rombolók ellen. Könnyen lehetséges, hogy az északi vizek felett ennek az intézkedésnek következtében még nagyobb szabású légiharcokra kerül a sor, mint amilyenek napról napra ismétlődnek a nyugati front egyes szakaszain és az angol partok környékén.

## A HARC GÉPEK TÖKÉLETESEDESE

A légi hadviselés, sőt maga a harci repülőgép is rendkívül érdekes változáson ment át a háború elmúlt hét hónapja alatt. Nem látszik túlzásnak az amerikai szakértők véleménye, ami abban foglalható össze, hogy a szembenálló légi flották első vonalában ma már alig található olyan gép, amely a háború kitörésekor szolgálatban állt volna. Úgy a németek, mint az angolok és franciák, újabb és újabb, egyre tökéletesebb típusokkal szerelik fel harci kötelékeiket és ezek a nagyteljesítményű gépek már minden vonalon hasznosítják az elmúlt hónapok tapasztalatait.

Ismeretes, hogy az új német Heinkel és Dornier bombázók mellett különösen a Messerschmitt-gyár produkált egészen új, minden eddiginél jobb mintákat s ezek között is különösen kiválónak mondják a „Jaguar” elnevezésű típust, amely nagy sebességével és nagy teherbírásával igen sok célra használható. Az angol partvédelem Spitfire gépei, valamint a szárazföldi hadsereghez beosztott angol Hurricane, francia Morane és amerikai Curtiss gépek szintén sokkal nagyobb teljesítményűek, mint a béke utolsó heteiben közismertnek tekintett elődeik.

## A GYORSASÁG FOKOZÁSA

Tulajdonképpen nem is a harci gépek teljesítménye, hanem a nagy teljesítményeknek a pilótára gyakorolt hatása okoz gondot a hadvezetőségeknek. A régebbi felfogással ellentétben a gyakorlat kimutatta, hogy a sebesség pusztán növekedése nincsen rossz hatással a gép vezetőjére. Amikor tehát a Messerschmitt III., a Hurricane és a Spitfire egyaránt 600 kilométernél nagyobb sebességgel jár, a pilóta, aki már hozzászokott az így előálló körülményekhez,

érzékeinek és teljesítményességének zavartalan birtokában marad.

Ugyanez vonatkozik a még gyorsabb Curtiss és Lockheed mintákra is, amelyek 700 kilométernél is gyorsabbak. A tapasztalat mégis azt mutatja, hogy a légi ütközetekben igen gyakran nem a gyorsabb, hanem a jobban vezetett gép győz.

A szakértők már régebben rámutattak arra a döntően fontos körülményre, hogy bizonyos sebességen felül a repülőgép kezelhetősége csökken. Gyakorlatilag ez annyit jelent, hogy ha a Messerschmitt III., vagy a Curtiss pilótája harc közben fordulni akar, nagyon nagy ívet kénytelen leírni. 600 kilométeres sebességnél a fordulási ívének legkisebb átmérője az amerikai szakértők szerint körülbelül egy mérföld, 1600 méter. Ugyanez a 450 kilométer sebességgel haladó francia Morane éppen felényi sugarú körben, 800 méterre tud megfordulni, anélkül, hogy közben a pilóta elvesztené látóképességét.

A nagyon nagy sebesség és a nagyon gyors fordulás egészen különös hatást tesz a modern harcigép vezetőjére. A problémával gyakorlati

szempontból elsősorban az amerikaiak és a németek foglalkoztak és megállapították, hogy bizonyos körülmények között

a pilóta, anélkül, hogy elvesztené eszméletét, egyszerre időlegesen megvakul.

A németek körében különleges kifejezést is használnak erre a tünetre, azt mondják: „függöny” ereszkedik le a vezető szeme előtt. Minden teljes feketeségbe borul és a látási zavar addig tart, amíg a nyomás a normális mértékre nem csökken.

## A SZÖRNYŰ „15 G”

Az aviatika modern szakértői „g” jellel jelzik azt a gravitációs erővel összefüggő nyomást, ami a pilótára bizonyos minimális körülmények között nehezedik. Forduláskor a centrifugális erő ennek sokszorosát teremti meg. A tapasztalat szerint 6—7 g nyomásig a pilóta érzékszervei normálisan működnek, 8 g nyomásnál leereszke-

# Az egész világsajtó keresi Pola Negrit, a világhírű filmsztárt, aki eltűnt Párisból

Egy halálhír, amelyet még nem erősítettek meg. — Hogyan lett Apollónia Chalupcecból Pola Negri?

Párisból indult el a hír, amely minden forrás megnevezése nélkül röppent fel és számolt be arról, hogy Pola Negri, a tényleg világhíres filmszínésznő meghalt. A hír egynemely újság hasábjain meg is jelent, de később nem erősítették meg s most a világsajtó inkább azt kutatja, hogy

hol is van tulajdonképpen Pola Negri,

aki az utóbi esztendőkből teljesen eltűnt és nem tudni, tényleg nem temették-e már el valódi nevén, ismeretlenül valamelyik párisi temetőben.

A nagy francia lapok munkatársai, de különösen az amerikai filmügynökségek riporterei most Párisban járják és keresik Pola Negrit, aki legutóbb tényleg ott tartózkodott. De sehol nem találják. Pola Negri eltűnt és a nagy hotelektől kezdve, ahol első időkben szállott meg, egészen az apró Quartier-beli diákanzióig, ahova utóbb költözött, mindenütt csak azt tudják mondani, hogy már nem lakik ott.

## A MAGYAR SZÁRMAZÁSÚ APA.

A filmgyártás általában nem tartozik a „szentimentális” szakmák közé, itt a leggyakoribb a csilag hullás, de Pola Negriről ugyilátszik még a szokottnál is jobban megfélekedtek. Pedig egy időben ő jelentette a legtisztább filmművészetet. Ő már akkor jött, amikor a Film éppen, hogy levetette a gyerekcipőket és az első mulatságos, ponyvasátrak és kávéháztermek vásznára szánt próbálkozások után végre tényleg hozzáértők kezébe került a témák megválogatása, színészek felfedezése, új rendezők nevelése. Asta Nielsen és Henry Porten után Pola Negri, ez az égő szemű, érdekes arcú, remekül mozgó, pompás testű fiatal leány lett a sztár és filmjei gyorsan hihetetlen népszerűsége találtak a világ minden részében.

Bár az a legvalószínűbb, hogy halálának híre csak költött, a francia lapok mégis igen részletesen összekeresték életrajzának minden adatát és nekrológot irtak a meg sem halt filmszínésznőről.

A meglehetősen romantikus életrajz szerint apja tulajdonképpen magyar származású, de már Lengyelországban született.

Megjárta Szibériát egy forradalmi összeesküvésben való részvétele miatt, 1905-ben pedig kivégették Varsóban. Pola Negri, azaz hogy Apollónia Chalupcec akkor már a világon volt, de hogy mikor született, azt senki sem tudja. (Az a valószínű, hogy most negyvenöt-ötven között van, sz. ötvenhez közelebb.)

## A NAGY SIKEREK.

Varsóból Berlinbe került a kis Chalupcec lány anyjával és testvéreivel és színészként lett. 1913. október 1-én lépett fel először a berlini Kleines Theaterben, amelynek egyébként a háború végéig tagja maradt. A Hannele volt az első szerepe. Pola Negri Reinhardt felfedezettje és ő beszélt rá arra, hogy az akkor még nem tulságosan nagyrebuszt film-nél szerepet vállaljon, sőt minden valószínűség sze-

dik a fekete függöny, 10 g fölött pedig bármely pillanatban bekövetkezik a teljes eszméletlenség. A német kísérleti állomásokon emberszabású majmokkal ellenőrizték az elmélet számait és arra a tapasztalatra jutottak, hogy 15 g nyomásnál, ha az tartós, bekövetkezik a halál.

## PILOTÁ-ÜLÉS HELYETT PILOTÁ FEKVŐ-HELY

Mindkét oldalon érthető módon foglalkoztatja a szakértőket ez a probléma. Az angol légiügyi minisztérium laboratóriumaiban arra a felfedezésre jutottak, hogy az előbbi számok akkor érvényesek, ha a pilóta ül a gépben. Ha viszont a hátán fekszi, a normális nyomás kétszeresét is elviseli, tehát 12—14 g nyomásnál se veszti még el látóképességét. Most éppen ezért olyan típusok előállításán fáradoznak, amelyekben a pilóta a hátán fekszik — a kísérletek megmutatták, hogy hasonfekve nem jobb a helyzet, imnt ha a vezető ülne — ugyanakkor azonban látóköre nem csökken és műszereit, gépfegyvereit ugyanúgy tudja kezelni, mint ma.

A technika rohamléptekkel halad. Az amerikai kísérleti állomásokon már olyan vadászgépek modelljeivel kísérleteznek, amelyeknek óránkénti legnagyobb sebessége

megközelíti az 1000 kilométert.

Döntő jelentőségű tehát, hogy az ember lépést tudjon tartani gépeinek szédítő tempójú javulásával.

rint ő adta a nevét is Pola Negrinek.

A Sumurun, a Carmen, a Madame Dubarry aztán világhíressé tette Pola Negri nevét. (Azt is megírják a francia lapok, hogy a háború alatt Pola Negri vöröskeresztes nővér volt és sokáig egy frontmögötti német hadikórházban teljesített szolgálatot.)

Jóval a háború után Amerikába vitte a Paramount és itt mindaddig igen nagy sikere volt, a míg a néma film volt uralmon. Egyik legszebb szerepét, Bíró Lajos Hotel Imperial-jának első filmváltozatában kapta, ez a film „Hotel Stadt Lemberg” címmel tényleg az egész világot bejárta és egyike volt azon ritka filmeknek, amelyeket egyszerre játszottak például Tokióban, Csikágóban, Kopenhágában és Szófiában.

Ugy látszott, hogy ez a nagy karrier egyre feljebb és feljebb viszi Pola Negrit, amikor aztán, vagy tíz esztendeje

forradalmasította a filmgyártást a hangosfilm feltalálása,

amely rengeteg egzisztenciát, vágyat, reményt, sikert tört ketté. Nem volt elég a színészi készség, a filmszerű arc, a remek megjelenés — beszélni is kellett tudni ezután. S hamarosan kiderült, hogy Pola Negri nemcsak, hogy nem bírja tökéletesen az angol nyelvet, amelyet idegen kiejtéssel mormolt úgy-ahogy, hanem hangja sem alkalmas különösen a hangosfilm számára. Egy-két sikertelen próbálkozás után nem is újították meg a szerződését. Pola Negri várt még egy darabig Hollywoodban, de ahogy multak az évek, mind reménytelenebb volt számára a hasztalan próbálkozás és visszajött Európába.

## UJRA EURÓPÁBAN.

Persze megint Berlinbe, majd Bécsbe, ahol Willy Forst figyelt fel arra, hogy van még fantázia Pola Negri nevében, ennek a névnek a varázsa megdobogtatja még a szíveket, hódít és vonz — és neki lett igaza. Előbb a Mazurkában, majd később a Moszkva-Sangháj című filmben hozta ki Pola Negrit, persze már anyaszerepekben és még egyszer, ha sokkal kisebb körben is, de újra felragyogott Pola Negri neve a filmszínházak neoncsövein. A Bováryné viszont, amelyben utóbb felléptették, már nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket és így aztán itt is eljettették Pola Negrit.

Három évvel ezelőtt Párisba utazott Pola Negri, egy-két kisebb filmben kapott is epizódszerepeket, de hogy aztán mi lett vele, hova lett, tényleg meghalt e, vagy él még valahol sértődötten, a világnak hátat fordítva, régi dicsőségének aprópenzre váltott maradékaiból, egyelőre senki nem tudja. Most keresik mindenütt Páris emberrengetegében, de ha rátalálnak, nyilván már nem Pola Negrit fogják viszontlátani, hanem újból Apollónia Chalupcecet. //

Adám László

## Bestiális kegyetlenséggel meggyilkoltak egy rendőrt

Az áldozat felesége a szeretőjével együtt követte el a bűntettet

Satu Mare-ről (Szatmárról) jelentik: Röviden beszámoltunk, hogy Laza Gavril helybeli rendőr néhány nappal ezelőtt rejtélyes körülmények között eltűnt. A rendőrség már az első pillanatban tisztában volt azzal, hogy a közrendőr gyilkosság áldozata lett. Rövid nyomozás után kiderült, hogy Laza Gavril felesége és annak szeretője tette el láb alól. Az ügy előzményei különben a következők.

Még az elmúlt szombaton megjelent a rendőrségen Laza felesége és könnyek között bejelentette, hogy férje eltűnt és azt az aggodalmát fejezte ki, hogy minden valószínűség szerint öngyilkos lett. A bűnügyi osztály vezetője egyelőre a rendőrségen tartotta a rendőr feleségét, ugyanakkor pedig a nyomozás teljes erővel megindult. Rövidesen megállapították, hogy az eltűnt rendőr lakásán gyakran megfordult egy idegen ember. A szomszédok előtt nem volt titok, hogy egy kétes előéletű fiatalember, aki katonai gyakorlaton volt ott, szerelmi viszonyt folytatott Lazanéval. A rendőrségen emlékeztek rá,

Laza Gavril egy ízben elpanaszolta, hogy szolgálat után hazatérve, rajta kapta feleségét a szeretőjével.

A megszállt férj, akkor megelégedett annyival, hogy a férfit bekísérte a térparancsnokságra és egyszersmindenkorra kiutasította házából. Az udvarló hangzott, hogy bosszút fog állni.

Ezen a nyomon elindulva, a rendőrségnek sikerült előállítania a gyanúsítottat, akinek ruháin vérszennyezők fedeztek fel, amelyekre vonatkozóan nem tudott elfogadható magyarázatot adni. Szembesítették Lazanéval, de mindketten tagadtak. A rendőrség házkutatást tartott Laza Gavril lakásán és ez alkalommal

több véres ruhadarabot, fehérneműt talált. Az asszony azt felelte, hogy néhány nappal ezelőtt marhatudót vett a vágóhídon és az szennyezte be az ágyneműt. A faskamrában ugyanakkor véres bal-tát is találtak.

Lazané, aki időközben már látta, hogy nehezen menekülhet meg,

a rendőrségi cellában öngyilkosságot kísérelt meg, de még idejében észrevették és megmen-tették.

Éjjel-nappal folytak ezek után a vallatások és szembesítések és a bizonyítékok sulya alatt Lazané és Sarzea Ioan bevallotta, hogy együttesen végezték a rendőrrel. Az asszony elmondotta, hogy pénteken délután, miután férje felvette a fizetését, nem ment haza, hanem betért egy közeli vendéglőbe, ahol az asszony ráakadt az urára. A rendőr feleségének, aki maga is szerette az italt, tartozása volt a korcsmában és kérte férjét, hogy fizesse ki az összeget, a mit Laza először megtagadott, mire felesége kitépett a kezéből egy ötszáz leies bankjegyet. Laza kijelentette a korcsmárosnak, hogy nem hajlandó többet felesége italszámláit fizetni.

Lazané ezután eltávozott és találkozott szere-

### A pincérek kaucióját ezentúl csak a pénzügyigazgatóságon szabad letétbe helyezni

Bucurestiből jelentik: A pincérek szakszervezete részéről sok panasz hangzott el a pincér-kauciók kezelése tekintetében. A kérdés minisztertanács elé került. A minisztertanács március 23-iki határozatával a pincérek szerződtésére vonatkozólag a következő határozatot hozta:

1. A pincérek kauciója csakis az Állami Letétpénztárnál helyezhető letétbe. A kaució visszafizetésének nyomban meg kell történnie, mielőtt a pincér kilép állásából. Ha vita merül fel a kaució visszafizetésének tekintetében, úgy egyeztető bizottság dönt. A bizottság két tagja munkaadó, az alkalmazott szervezet két tagja és a munkaügyi miniszterium delegátusa, mint elnök.

2. Azok a vállalatok, amelyek több szakácsot tartanak alkalmazásukban, kötelesek 24 órás szabadnapot engedélyezni, ahol csak egy szakács és egy segédszakács van, a 24 órás szabadidő fél napokon (délutánról reggelig) engedélyezendő. A munkaadók kötelesek táblázatot készíteni a szakácsok szabadságolásáról és látható helyen kifüggeszteni.

3. A vendéglőkben, bodegákban, bárókban, kávéházakban alkalmazott 18 évnél fiatalabb kiskorúak foglalkoztatása tilos este 10 óra után.

4. A pincérek kötelesek szmokingot, vagy fekete frakkot, vagy kék zubbonyt viselni. A munkaadók más uniformist nem írhatnak elő, csak ha kifizetik az árát.

tőjével, akinek elpanaszolta, hogy az ura hogyan járt el vele.

Elhatározták, hogy végeznek Laza Gavrillal. Éjjel, amikor a rendőr italosán hazatért, Sarzea Ioan az előkészített baltával két hatalmas csapást mért a rendőr fejére,

míg az asszony az ágyban fekvő férfi lábait fogta le, mert a fejszecsapások után az áldozat rugdalozni kezdett. Erre az udvarló

torkonragadta az eszméletlen embert és addig fojtogatta, amíg ki nem lehetett lelkét.

Amikor a gyilkosok látták, hogy áldozatuk mozdulatlan, a rendőrt begöngyölték egy pokrócba, cukorszárgával átfűzték a durva ágytakarót és

kivitték a közeli folyóhoz és a vízbe dobták. A vallatás során az áldozat felesége elmondotta, hogy az uránál talált 1300 leiből 500 leit adott cin-kosának, aki keveselte az összeget és emiatt összeveszték. Sarzea otthagyta az asszonyt és egy vendéglőbe ment, ahol egész éjjel nőkkel mulatott.

## SPORTESEMÉNYEK

### Kik azok a játékosok, akiknek a lerugásáért kettős büntetés jár?

Megemlékeztünk arról, hogy a szövetség a válogatott jelöltek testi épségének minél hatékonyabb megvédése érdekében elhatározta, hogy azokat a játékosokat, akik a mérkőzés folyamán megrugják, vagy pedig lerugják a válogatás szempontjából számbajöhető játékosokukat, kettős büntetést kapnak. A szövetség már össze is állította a játékosok névsorát, mely a következő:

Venus: David, Sfera, Negrescu, Demetrovici, Juhász, Lupas, Humis, Bodola, Orza.

Rapid FC: Radulescu, Lengheriu, Vintila, Rasinaru, Moldoveanu, Bogdan, Capusan, Sipos, Auer, Barátky.

Sp. Studentesc: Ghenea, Mitan, Drăgan, Mihailescu, Constantinescu, Beffa, Manolescu.

Unirea Tricolor: Creteanu, Anghel, Petrescu, Anghelache, Mihailescu Lulu, Dumitrescu, Marinescu.

#### A mai sportprogram

A Chinezul-ILSA a Simeria CFR ellen bajnoki mérkőzést játszik ma városunkban. A mérkőzés délután négy órakor lesz a Banatul-pályán. Kerületi bajnoki mérkőzések az első osztályban: CFR—Progresul a CFR-pályán délután 4.15 órakor, Fratelia—Vulturii a Fratelia-pályán 4 órakor, Politechnica—Kadima a Politechnica-pályán d. u. 4-kor. — II. osztály: Victoria—CSHN az Electrica-pályán 4.30 órakor, Juventus—Cultura a Juventus-pályán 4 órakor. — Ifjúsági bajnoki mérkőzés lesz a Chinezul—Fratelia között a Banatul-pályán délután 2.15 órakor. — Törpe bajnokság: Progresul—CFR a Progresul-pályán délelőtt 10 órakor, CAMT—Banatul a RGMT-pályán délután 2.15 órakor, Electrica—CFR az Electrica-pályán délután 3 órakor. Progresul—Kadima a Politechnica-pályán délután 3 órakor. Barátságos mérkőzés lesz a CAMT II. és az Electrica II. között az RGMT-pályán délelőtt fél-tizenegy órakor.

Változások a bíróküldésben. A központi bíróbizottság Króner Emilt küldte ki az Unirea Tricolor—Sportul Studentesc mérkőzés levezetésére. Az aradi játékvezetők közül Husztig István a Resitan (Resicán) lebonyolításra kerülő Resita—Timisoara (Temesvár) ifjúsági Unirea Serleg mérkőzést vezeti.

A Rapid FC vezetősége meg van elégedve Schäfferrel és eszeágában sincsen elengedni. Az egyik fővárosi sportlap azt a szenzációs hírt közölte, hogy Schäffer, a Rapid FC nemrégiben szerződötett edzője eltávozik új egyesületétől. A csapat vezetősége a legnagyobb meglepetéssel értesült arról a hírről, amelyről egyáltalán nem volt tudomása, egyben kijelentette, hogy eszeágában sincsen megválni Schäffertől és a legnagyobb mértékben meg van elégedve a kiváló edző működésével.

EJEN! AZ

"AERO"

VITAMINDUS ANGOL CSOKOLÁDÉ

KADHATÓ MINDEN CSOKOLÁDÉ ÜZLETBEN



Soha jobbat nem evett!

Kérje mindenütt!

Juventus: Szadovszky, Dragomirescu, Oana, Praszler, Dunăreanu.

CAMT: Bindea, Reiter.

Ripensia: Pavlovici, Simatoc, Marksteiner, Zsifkovics, Jurca.

Victoria: Felecan, Câmpean, Cociuban, Marian, Nistor, Pop.

UDR: Feillinger, Pop V., Neagrău, Păcuraru, Spielmann.

Gloria CFR: Justin.

Carpati FC: Damian, Kert, Lukács.

AMEFA: Szaniszló II.

Mica: Lungu, Asparuch. Gloria: Codreanu, Siclovian, Henegar, Tudor, Jivan, Mladin. Uni-

versitatea: Joja, Coman, Coracu. Ploesti FC: Mărienuti, Kovács II. Crisana: Törzsök, Pop.

Monitorul Of.: Banes, Carmen, Bonatiu. Socec: Stănescu. Lucaefărul: Herescu, Popescu, Savu.

Olimpia Bucuresti: Stoian, Făbián.

Egy vagy két évig szünetelni fog a nemzeti bajnokság? Érdekes hírek jelentek meg a fővárosi sportlapokban. Ezek szerint a szövetség a jövőben egy vagy két évre felfüggeszti a nemzeti bajnokság küzdelmeit és a csapatok a kerületi bajnokságban szerepelhetnek. A tervek azonban annyira fantasztikusnak, hogy nem valószínű a megvalósulásuk.

Fulga Alfréd Párisba utazott. Fulga Alfréd, a labdarúgószövetség alelnöke Párisba utazott, ahol megbeszélést folytat a francia szövetség megbízottaival.

A román válogatott valószínű összeállítás az olaszok ellen. A szövetségi kapitány elhatározta, hogy a jugoszlávok ellen szerepelt csapatban változtatásokat eszközöl. Az eddigiek szerint a román csapat a következő valószínű összeállításban játszik Romában: David—Sfera, Lengheriu—Siclovian, Juhász, Lupas—Bindea, Mihailescu, Barátky, Reiter, Gica Popescu.

A DÉLI HIRLAP  
BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:  
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok  
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok  
Str. Lipsicani, az Elite kávéházzal szemben  
Str. Academiei, Union és Stănescu szállodák-  
kal szemben  
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben  
„Literatura”, Calea Victoriei

# = KÖZGAZDASÁG =

## Minden élesztő és ecetkiskereskedőnek április 20-ig be kell készletét jelentenie

A szeszipari termékek új fogyasztási illetékének ismertetése

A kivételes nemzeti hozzájárulásról szóló törvény, amelynek főbb intézkedéseit már ismertettük, nemcsak a szilvapálinka, gyümölcsparlatok, törköly- és seprópálinka után fizetendő fogyasztási illetékeket emelte fel, hanem más szeszipari termékek illetékeit is. A sajtolt élesztő illetékét 25 leiről 40 leire emelték különként. Az ecetszesz, vagy ecetsav után továbbra is literenként 70 lei az illeték, de az illetéket mindenféle ecetsavra kiterjesztették, tekintet nélkül arra, hogy milyen nyersanyagból, milyen eljárással készül és milyen név alatt hozzák forgalomba. Az étetésre való, vagy ipari célokra szolgáló metilalkohol (faszesz) illetéke literenként 12 lei maradt. Április elsejével olyan szeszipari termékekre is kivetettek illetéket, amelyek eddig mentesek voltak. Így például a különböző elnevezés alatt forgalomba hozott mesterséges erjesztőkre különként 500 lei, a kenyérsütésre használt komlóra 6000 lei, a hangyasavra literenként 70 lei illetéket vetettek ki. Az ecetgyárak által előállított 3 fokos borecet után literenként 1 lei, 6 fokos után 2 lei és 9 fokos után 4 lei az illeték. Ezeket az illetékeket a felsorolt cikkek forgalombahozatala alkalmával kell leróni. A mesterséges erjesztők és a komló illetékének érdekében ellenőrzőket fognak küldeni a gyárakhoz, amelyek ezeket előállítják, valamint a sütődékhez, fűszerüzletekhez, laboratóriumokhoz, drogériákhoz és raktárakhoz, amelyek forgalomba hozzák. Mindezekben a helyeken a készletekről jegyzőkönyvet vesznek fel és ugyanakkor megállapítják a fizetendő illetéket is. Az illetékek megállapításával kapcsolatos elgütelenségeket csakis kontesztáció útján intézik el. Az április elseje után előállított fenti termékek-nél a fogyasztási illetékeket akkor kell leróni, amikor az árut kiszállítják a termőhelyről. A gyárak és termelővállalatok külön raktárkönyvet kötelesek felfektetni, amelybe bevezetik a feldolgozásra beállított nyersanyagmennyiséget, a belőle nyert termékeket, az egyes eladásokat, valamint a kifizetett illetékeket. A mesterséges erjesztők és komló termelésével foglalkozó vállalatoktól három példányban bekérik a berendezések tervrajzait, valamint a gyártási eljárásról

is követelnek leírást. Ezekből egy példányt a Monopol igazgatóság láttamozása után visszaadnak a vállalatoknak. A törvény értelmében mesterséges erjesztőket és kenyérsütéshez való komlót ezentúl csak a monopol hivatalos kötszalagjával lehet forgalomba hozni, éppen úgy, mint az élesztőt. Addig is, amíg ezek a kötszalagok elkészülnek, az egyes vállalatok ellenőrzésével megbízott pénzügyi tisztviselők minden csomagolásra ellenőrző bélyegzőt alkalmaznak. A termelővállalatokon kívül leltározzák és megilletékezik úgy a raktárakat, mint a kiskereskedőket is, akik élesztőt, mesterséges erjesztőket és komlót árúsítanak. Ezeket a készleteket ugyancsak április 20-ig kell bejelenteni. A sörgyárak által használt

komló nem esik illeték alá. A hangyasavat, amelyet a textiliparban és az élelmiszeriparban használnak, éppen úgy illetékezik, mint a metilalkohol, amelyből készül. Ami a borecetet illeti, a falusi gazdálkodók által saját szükségletükre borból, vagy gyümölcsből előállított ecet után nem kell illetéket fizetni. A gyáraknál a kiszállásnál kell az illetéket leróni. A törvény kötelezi a gyárakat, hogy különleges raktárkönyvet vezessenek, amelybe naponta beírják a gyár raktárába beszállított bor mennyiségét, a gyártásra beállított bor mennyiségét, a belőle nyert és üvegekbe csomagolt ecet mennyiségét erősség szerint, a megfelelő fogyasztási illetékek feltüntetésével, úgyszintén a lerótt fogyasztási illetékekkel a gyárból kiszállított ecet mennyiségét. Az illetékeket meg kell fizetni a hatóságilag engedélyezett palackozó raktárak és az üzletek április elsejei készletei után is. Ezeket a készleteket a kereskedők április 20-ig kötelesek bejelenteni, míg a palackozó raktáraknál a kincstár közgei állapítják meg jegyzőkönyvileg. Az új törvény a továbbiakban a sör fogyasztási illetékét 4 leiről 6 leire emeli literenként. Az importált bor illetéke literenként 10 lei, a pezsgőboré és a pezsgőé 50 lei, a habzó boré 20 lei, az importált söré 20 lei. A belföldi sör literjénél életbeléptetett 2 leies emelést az április elsejei készletek után is fizetik a nagyraktárak és kiskereskedők, akiknek április 20-ikáig be kell jelenteniök a készleteket.

## Miniszteri utasítás a 2 százalékos nemzetvédelmi adóhoz

Ujabb mentesülések az új adónem alól

Magyarázó rendelkezést adott ki a pénzügyminisztérium a két százalékos nemzetvédelmi adó beszedéséhez. A rendelkezés a következőket tartalmazza:

Az egyes gyárak az eladási szerveiknek vagy fiókaiknak küldött áruk után — amelyekről proforma számlákat állítanak ki — nem kell lerójják a két százalékos illetéket. Ezt az illetéket a fiók, vagy eladási szerv köteles fizetni, amidőn a gyárból kapott árut ténylegesen eladta.

Azok a szabók, amelyek csak elkészítik a ruhákat (csak munkát adnak), de a szövetet a megrendelő fél adja, szintén nem kötelesek két százalékos illetéket fizetni. Vonatkozik ez a rendelkezés a kisiparosok mindama javítási munkálataira, amidőn a javított tárgyhoz csak munkát ad, de anyagot nem. Ha a szövetet a szabó adja, vagy az anyagot a kisiparos adja, úgy az így készült áru bruttó összege után a két százalékos illeték leróvándó.

A gyógyszerek mentesek a két százalékos illeték alól, a drogua cikkek után — ha értékük ötven leit meghalad — a két százalékos illetéket le kell róni.

Minden olyan feldolgozó, amelynek az iparos csak munkát ad, de anyagot nem, mentes a két százalékos illeték alól. Ide tartoznak a festődék és tisztítók munkálatai is.

A forgalmi adó lerovásánál a két százalékos illeték az áru árához hozzáadandó és a forgalmi adó ezután számítandó ki.

Olyan ügyleteknél, ahol az ár ellenében valaminek használata szolgáltat, szintén nem kell leróni a két százalékos adót. Így a látványosságoknál, fürdőknél, kölcsönkönyvtáraknál, stb.

Ha valamely rendelés, vagy adásvétel még április 1. előtt megtörtént, de az áru szállítása már ezen időpont után eszközöltetik, nem kell fizetni a kérdéses adót, mert a miniszteri magyarázat szerint a törvénynek nincsen visszamenő hatálya. Ennek feltétele azonban, hogy az ügylet megkötése, „data certa”, tehát hiteles kelettel igazoltassék, mint a pénzügyigazgatósági víza, közjegyzői hitelesítés, kiviteli engedély kelte, exportkérvény-iktatási bélyegzője, tőzsdei borderou láttamozása, stb.

Amely ügylet után proporcionális adó jár, annál az illetékezéssel egyidejűleg pénzügyigazgatósági vizummal lehet a két százalékos adót lefizetni. Egyéb esetben az ilyen lefizetés csak külön miniszteri engedéllyel eszközölhető.

A nemzetvédelmi forgalmi adót a számla végösszege után kell leróni, tehát a fuvardíj, csomagolás, forgalmi adó, fogyasztási vagy egyéb illeték összegével növelt számlaérték után (tehát mint a forgalmi adónál).

A bankok vizával fizetik a forgalmi adót, még pedig minden hétfőn az előző heti ügyletek után összesítve. E célból két borderout tartoznak benyújtani.

Ezuttal emlékeztet a miniszteri utasítás, hogy az 50 leit meghaladó vételnél kell két százalékos adót fizetni, ami nem jelenti azt, hogy az adóösszeg kiszámításánál 50 lei mentes lenne. Ha tehát a számla 350 lei, nem vonható le előbb 50 lei, hanem 350 lei után alkalmazandó 8 lei bélyeg.

Mentesek a nemzetvédelmi adó alól a gyógyárak, továbbá a szanatóriumok, kórházak számlái. Az ingatlankönyvek, a tőzsdén eladott adóbonok után szintén nem jár a kétszázalékos adó. Az egyéb mentességet a törvény tartalmazza és azokat már közöltük.

Megemlítjük, hogy a tőzsdei ügyletek tárgyában a törvény szerint a tőzsdei ügylet mentes a 2 százalékos adó alól, míg a végrehajtási utasítás a mentességet csak az állampapírokra nézve említi meg. Szombaton a bucarestii tőzsde küldöttsége jelent meg Dan Sever volt miniszter vezetése alatt Mitita Constantinescu pénzügyminiszter előtt és a kérdés tisztázását kérte, mivel az elmúlt héten a bizonytalanság miatt lanyhult a tőzsdei ügyletkötés,

## Leírják azon külvárosi háztulajdonosok házadóit, akik április 1-én mentességben részesülnek

A mentességet élvező: a munkás, kisiparos, tisztviselő, özvegy és árva

A Monitorul Oficial április elsejei számában megjelent a külvárosokban levő, jövedelmet nem hozó és a tulajdonosok által lakott ingatlanoknak a házadó alól való mentesítésére vonatkozó törvény, amelynek teljes szövege a következő:

1. szakasz. A városok külvárosaiiban levő városi házak, amelyek jövedelmet nem hoznak és amelyek kifejezetten a tulajdonosok lakásul szolgálnak, az alábbi feltételek mellett mentesülnek az egyes adótörvény 13. és 70. szakaszaiban előírt állami házadó és pótdadók alól, amennyiben az ingatlan tulajdonosa kézimunkás, vagy műhely nélküli kisiparos, kis állami vagy magánalkalmazott, özvegy, vagy árva. Ezek a feltételek a következők:

a) Az adó alól mentesített épület legfeljebb 2 szobából, mellékhelyiségekből (sala), konyhából álljon és kifejezetten lakásul szolgáljon.

b) Ne hozzon semmiféle bevételt, részben üresen, vagy butorozottan való bérbeadás által.

c) Az ingatlan tulajdonosának, aki a jelen törvényben előírt adómentességben részesül, ne legyen 24.000 leit meghaladó adóköteles jövedelme.

d) A háznak az adónyilvántartásba bevezetett bruttó jövedelme, a fővárosokban és a törvényhatósági városokban (municipiu) ne haladja meg a 6000 leit, a székelyvárosokban (rosele de reședința), me-

gyesékhelyeken 4000 leit és a többi városokban 3000 leit évente.

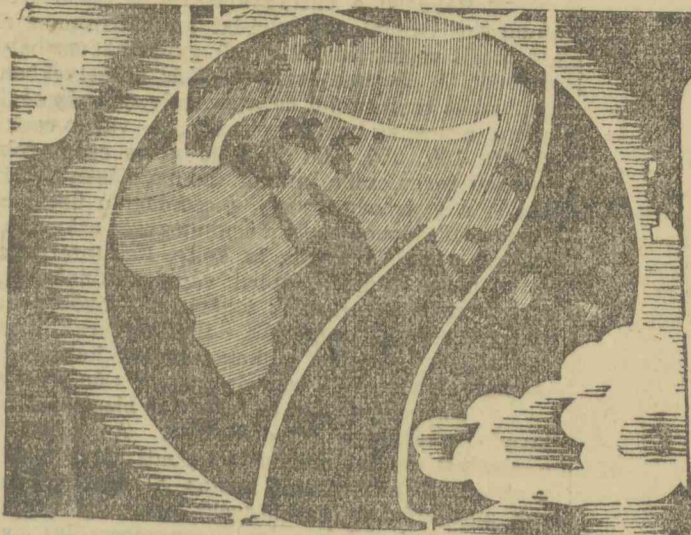
2. szakasz. Az adómentességet 1940. április elsejétől kezdődően engedélyezik.

3. szakasz. Azoknál a házaknál, amelyek a jelen törvényben foglalt intézkedések szerint adómentességben részesülnek és az adónyilvántartásokban az állami házadó és pótdadók miatt „nyitva vannak”, minthogy ezeket az adókat behajtani nem lehetett, kivételesen leírják ezeket az adóhátralékokat, attól az időponttól kezdve, amióta az adónyilvántartások nyitva vannak, (amióta az adóhátralék fennáll).

4. szakasz. Azoknál az ingatlanoknál, amelyek a jelen törvényben előírt kedvezményekben részesülnek, a házadónak az adónyilvántartásból történő leírását az adókövetési szervek hivatalból végzik el, a tényleges helyzet megállapítása alapján és jegyzőkönyvek felvétele útján.

Azokat a jegyzőkönyveket, amelyek a levonásba kerülő összes adóteteleket magukban foglalják, a megállapítási pénzügyigazgatók személyesen fogják felülvizsgálni és jóváhagyásuk után a megállapítási kerületek főnökei, névreszóló jegyzékek (stat) alapján megejtik az adóleírásokat.

5. szakasz. A jelen törvénnyel ellentétben álló mindennemű intézkedések érvényüket veszítik.



EGY HÉT alatt teremődött a világ...  
 EGY HÉT mulva MILLIOMOS lehet,  
 ha SORSJEGYET vásárol az  
**ÁPRILIS 15.-IKI HUZÁSRA**  
**ÁLLAMI SORSJÁTÉK**

## A Magyar Gazdasági Egylet közleménye

### Az idei év gazdasági közleménye

A természetnek általános élettörvénye az, hogy legjobban boldogul, aki leginkább tud adott körülményeihez alkalmazkodni. A gazda feladata sem az, hogy divatos jelszavak után igazodva, tűzön-vízen keresztül erőltessen olyan termelési módokat, olyan növény-, vagy állatfajtákat, amelyek körülményei között nem találják meg az igényeiknek megfelelő életfeltételeket. Ami az egyik gazdaságban pompásan bevállal, az néha már a második, harmadik szomszédnál, akinek mások a talajviszonyai, vagy birtokából, forgótőkekészletétől függő körülményei, veszteséges vállalkozásnak bizonyulhat. Ami az egyik évben jól sikerül, az a következőben csütörtököt mondhat.

Persze, ha előre meg tudnók azt mondani, milyen lesz a jövő év időjárása, akkor a nyeregben ülünk és szinte csalhatalan biztonsággal készíthetnénk el vetőtervünket, munkabeosztásunkat. Ennek hiányában csak azon az alapon tervezgethetünk, amit az eddig észlelt időjárás alapján, nagy valószínűséggel várhatunk.

Igen elhibázott dolog volna általános érvényű részletekbe menő tanácsokat hirdetni. Mert hiszen minden vidéken, minden községben, sőt minden egyes gazdaságban mások a talaj-, a nedvességi, felszerelési, szállítási, munkás- és tőkeviszonyok. Így csak nagy általánosságban vázolhatjuk a mai helyzetet és annak várható következményeit. Az előadandókban foglaltakból aztán mindenki azt veheti ki, ami az ő körülményei közé leginkább alkalmasnak látszik.

Az idei esztendő különleges nehézségeit több időjárási és egyéb körülmény együtthatása idézte elő. Az októberben leesezt végletesen sok eső akadályozta az őszi vetések elvégzését. Ehhez járult az ember- és igasállathány. Mindezek következtében sok helyütt elmaradt az őszi szántások nagy része. Erre következett az a párját ritkító szigorú tél, amely bár úgy látszik, hogy a búzavetésekben nem okozott teljes kifagyásokat, de a terméshozamot igen valószínűleg nagyon lecsökkentette. A tartós hideg, az olvadás, az árvizek és tavaszi esőzések a munkák megkezdését rendkívüli módon kitölték. Odavon az 1918 óta megfigyelt 22 esztendő alatt a tavaszi földmunkára alkalmas első 10 nap középideje 11 esetben volt március 15 előtti, 5 esetben március 15 és 22 közötti, 4 esetben március 22. és április 1. közötti és csak két árvizes évben (1924 és 1932) április végére illetőleg május elejére eső. Ebben a tekintetben tehát máris a 22 év közül 20 megelőzte az idei év munkakezdési lehetőségét, mert hiszen az első 10 nap középértéke idén legjobb esetben április 8-ára eshetik.

Az alföldi gazdaságokban ezek az időpontok jóval előbbre esnek, legalább is egy héttel, sőt a víz jól átteresztő talajokon még ennél is többel. Ilyen körülmények között a következő kérdések merülnek fel a tervezgető gazda előtt.

Hogyan pótoljuk az elmaradt őszi szántásokat? Milyen földmunkát adjunk a tavasziak alá? Milyen növényekkel pótoljuk az elmaradt ősziakat? Milyen beosztással vehetjük elejét a munkatorlódásoknak, illetőleg a munkahiánynak? Hogyan biztosíthatjuk állataink takarmányozásának folytonosságát?

Az elmaradt őszi szántásokat ne siessük el. Arra kell törekednünk, hogy tavaszi szántásunk ne legyen szalonnás. Erre különösen kötöttebb agyagos talajainkon kell ügyelni. A szalonnás tavaszi szántás megjavítása a vetésig csak ritka esetekben lesz lehetséges. Inkább végezzük el előbb őszi szántásunkban a korai vetéseket és csak azok után, amikor a föld már meglehetősen szikkadt, fogjunk a szántáshoz. A szántásokat ne hagyjuk elboronát-

lanul, mert az így hagyott föld goromba, később nehezen megmunkálható.

A tavasziak alá adandó földmunka rendes menetét is sok helyütt megváltoztatják az idei év körülményei. Az őszi szántások simítását (oldalazását) amivel a munkát rendes körülmények között megkezdjük, az ideai nagy hónymás miatt kötöttebb talajokon aligha tudjuk elvégezni. Ehelyett vetés előtt nehezebb boronát fog kellene járni, vagy ahol az sem csinál jó magházat és ott is, ahol a gyomok elhatalmasodása fenyeget, ludtálpú grubberekkel (extirpátorokkal), fogatos kukoricakapákkal, vagy sekélyre állított, lehetőleg többvasú ekékkel igyekszünk a földet elporhanyítani. Különös gondot kell a répaöldeket megművelnünk, hogy a porhanyó, de nem tulságos laza talajba, egyenletesen, sekély mélységre vetett magvak gyorsan és egyformán csirázzanak.

Az elmaradt ősziak pótlására a tavaszibúzákat már nem ajánlhatjuk, mert az ilyen későn vetve aligha fogja megfizetni a reá fordított munkát. Erre a zab alkalmasabb lesz, mert különösen jobb erőben levő melegebb földeken, kedvező időjárás esetén az áprilisban vetett zab is sikerülhet.

Igen valószínű, hogy ott, ahol ősszel nem tudták a búzát elvetni, vagy ahol fagykárak miatt ki kellett egyes táblákat szántani, a terület egy részét kukorica fogja elfoglalni. Ez nem is kifogásolható, mert ahol kevesebb lesz az aratnivaló, ott az aratás idejében több ráérő idő marad fenn a kukorica megkapálására. De túlzásban menni nem szabad ezzel, mert mit ér, ha sok kukoricánk van, de nem tudjuk idejében megkapálni és a sok gyom egy tarisznyából eszik a kukoricával? Ugyanezért nem merjük azt sem ajánlani, hogy az üres búzaterületen a cukorrépa termelést szaporítsuk. Erre csak ott lehetne gondolni, ahol ősszel jó mélyen megszántott területek vannak. Ahol a répa termelés eddig is folyt, ott természetesen ez lesz legfontosabb termelési águnk az idén mert hiszen ez egyike a legjövődelmesebb növényeinknek.

Alkalmat adnak nekünk ezek a kimaradt területek arra is, hogy megpróbálkozzunk rajtuk eddig még talán nem termelt hüvelyesekkel (borsó, szeges borsó, lóbab, szója) is. Ezek a magvak növedéki állataink felnevelése közben tehetnek nekünk jó szolgálatot.

(Folytatjuk.)

## A korszerű mezőgazdaság fontos követelménye mintatelepeknek a létesítése

A mai gazdageneráció mellett fokozott súlyt kell helyezni a következő generáció előkészítésére is. Elgondolásom szerint ez a cél csak úgy érhető el, ha olyan mintatelep megvalósítására törekszünk, amelybe az egész banati (bánsági) magyar gazdátársadalom belekapcsolódhatnék és így gyakorlati úton szívhatná magába a korszerű mezőgazdálkodással járó követelmények alapismereteit. Ezt követőleg hasznosíthatnák a szakkönyvek, szaklapok és szakelőadások alátámasztásával szerzett szakismereteiket. Ez kivétel utat jelentene a válságos gazdasági helyzetből, amelytől gazdasági életünk megerősödését várhatjuk.

Gazdasági életünkben olyan vérkeringést kell belevinnünk, amelynek lökötő ereje van. Tudjuk azonban azt, hogy termelésünk rendszeresen folyik, amely körülmény gazdasági szervezetlenségünkre vall. Ezek után minden olyan törekvésünk, amely a több, jobb és egységesebb termelésre irányul, nem foghat mélyebb gyökeret. Több ízben hangoztattam már, hogy a jövő azé lesz, aki keresett és versenyképes áruval jelenik meg a piacon. A megkívánt követelményeknek azonban csak akkor felelhetünk meg teljes egészében, ha gazdasági rendszerünket banati (bánsági) központi és fiókintatelepekkel támasztjuk alá. Ezeknek a mintatelepeknek a forrásaiból kellene az egész banati (bánsági) magyar gazdátársadalomnak táplálkoznia. Enélkül hiábavaló volna minden olyan törekvés, amely a nemesített magvaknak, kitenyészett állatfajoknak elterjesztését célozza, mert a régi, korhadtt pillérek nyugvó gazdasági rendszerünk légkörében mindezek nem fejlődhetnek, nem nemesedhetnek tovább, hanem csak elfajulnak. Az ilyen körülmények között eszközölt erőfeszítések rendszerint célt tévesztnek úgy az egyik, mint a másik oldalon, még akkor is, ha az egész vonalon a legnagyobb megértéssel tállkozunk is, mert az egyik oldalon hiányzik a talaj tevékenységének olymértű előkészítése,

amelyben a nemes magvak és az állatok tovább nemesedhetnek.

Mintatelepünk alapkövét — akármilyen kis területre is szorítkozzék az — sürgősen le kell raknunk és ennek kereteit idővel mindjobban ki lehetne építeni. Alig érezhető önfeláldozás mellett ez meg is valósítható, ha a banati (bánsági) magyar gazdátársadalom katasztrális holdanként két kilogramm búzával, vagy ennek megfelelő ellenértékkel hozzájárulna. Vannak gazdáink, akik még ennél is több áldozathozatalra vállalkoznának. Enélkül nem készíthetünk fel arra a gazdasági harcra, amely bennünket is a versenyzők közé állíthat. Szétforgácsolt gazdasági erőinknek a mintatelepeken kell összefutniuk és abból kell táplálkoznunk is, ha azt akarjuk, hogy termelésünk szerves egészet alkosson. Ezek a telepek felkeltenék a banati (bánsági) magyar gazdátársadalom érdeklődését, tanulni akarását és felszínén tartaná minden olyan kívánságnak a kielégítését, amely a kultúrmezőgazdálkodás életberendezésével jár. Ezek a mintatelepek lennének hivatottak arra, hogy a jövő magyar gazdátársadalom korszerű gazdasági intézményei legyenek.

Erős a meggyőződésem, hogy a banati (bánsági) magyar gazdátársadalom úgy a saját, mint gyermekei jövője érdekében a tettek útjára lép és nem riad vissza attól a kis áldozattól, amelyet a magyar gazdátársadalom érdekében meg kell hoznia. Ne tekintse senki könyöradományának ezt a nemes cselekedetet, mert ezt az intézményt saját erőnkől kell életre hívni és ennek nevelő hatása s jövődalmi forrása csak áldást hozhat minden haladni vágyó magyar gazdaságnak.

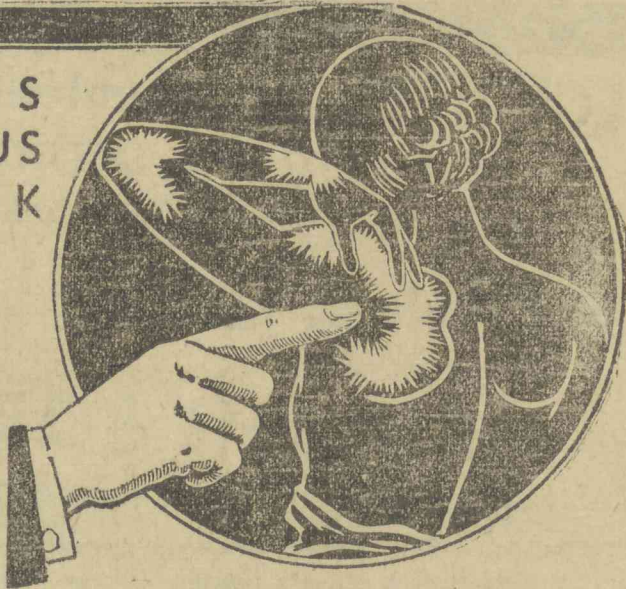
Meggyesy István

**DÉLI HIRLAP**  
 autmoata telefon száma: 28-10

## A REUMA ÉS A REUMATIKUS BETEGSÉGEK

Dumas doktor vichyi szakorvos „A reuma és a reumatikus betegségek” című munkájában írja: Ha elakarjuk érni a reuma által okozott betegségi tünetek megszüntetését, akkor át kell alakítanunk a szervezetet arra részét, amelyen ezek a reumatikus betegségek fejlődnek, küzdőnk kell a hajlamosság, az artritismust okozó húgysavas lerakódások ellen. Fentközltek alátámasztására közülük az alábbi megfigyelést:

Megfigyelés 1) X... urhölgy, 45 éves, egy reggel magához hivatott. Két napja nagyon erős fájdalmat érez bal felső karjában. A fájdalom jellemzésére azt mondja, hogy „madárszárny” formájú területen éri a fájdalmakat. A velősárgában spontán, nagyon éles fájdalmak, amelyek a leggyorsabb mozdulatra, vagy nyomásra fokozódnak a fájdalmas terület a hátgerinc baloldalán kezdődik a lapocka területén folytatódva, az egész vállra és karra kiterjed. Főként a felső-kar alsó része különösen fájdalmas, az ízületekben semmi. Az izomerő annyira legyengült, hogy a beteg nem tud velem kezét adni... A fájdalmak türethetetlenül éjjel nem tud aludni. Antipyrin, azalgin, fanacetin kezelés sem képes a fájdalmakat enyhíteni. Erdménytelen maradt 2 és fél gram aspirin.



forró téglák, sőt egy erős chloral, bromurel és morfiumból álló folyadék előírása is. Mindezek elig hoztak pár órai álmat. Tekintettel arra, hogy a betegnél, már hosszabb ideje, az artritizmus tünetel mutatkozik, azt tanácsoltam, hogy szedjen naponta 3 kanál Urodonal-t. A harmadik napon javulás mutatkozik. Az ötödik napon a beteg állapota kedvező, felkel és majdnem gyögyultnak éri magát. Néhány nap múlva ismét hívják; a beteg kijár, folytatja foglalkozását, azonban panasolja, hogy a fájdalmak nem múltak el teljesen. Elrendeltem, hogy szedjen továbbra is Urodonal-t.

X... urhölgyet 8 nap múlva láttam ismét, és teljesen helyre volt állva egészsége.

### AZ URODONALT HOSSZU ESZTENDŐK ÓTA DICSERIK a világ legnagyobb orvosai

**AZ URODONAL KÉSZÍTMÉNY ELŐNYEI**  
1. Az URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.  
2. Az URODONAL kúra alkalmazásával nem kell különleges étrendet követnünk.  
3. Szedhető az év bármely szakában.

A társadalombiztosító intézet orvosi kara is rendel URODONAL-t.

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

**CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY**



**MEGBIZHATÓ MÁRKA**

— A szabadforgalmi devizák likvidálása. A külkereskedelmi minisztérium felhívja a szabadforgalmi devizával történő behozatalra engedéllyel bíró cégeket, hogy 10 napon belül adják be importkérvényeiket, emrt ellenkező esetben szankcionálva lesznek és semminemű importengedélyt nem kapnak.

## Hirdessen a Déli Hírlapban

## TENGEREK RABJA

írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnymás tilos.

Gloupachek akkor még nem volt a hajón, így nem is tudott az eszéről, az ő ellenszenvé sokkal frissebb keletű volt.

— Tudja, Signor, volt egy farkaskutya, kiéhezett, vékony horpaszu kutya volt, mikor megszerzem, de mikor párszor jólakott a hajón, már öröm volt ránézni, — mesélte László Gloupacheknek a régi históriát.

— Nagyon tetszett neki a kutya. Apró disznó szeméi még kisebbre húzódtak össze, zsíros arcát barátságosra induló mosolyra fordította és halkan esettintett, mikor először meglátta

— Ezt aztán a kutya, — mondotta. — Én siettem vele örvezni. A kutya nekigömbölyödött. Dühödten falta a fagyasztott marhahusról hulló mocsingokat, félvödör huslevest is behabzsolt, aztán elnyult a kabinomban. Szőre megfényesedett, horpasza megtelt, kiálló bordái eltűntek, — harmadnap megemelte a fejét és tühegyesre állított fülei soha nem lankadóan meredeztek a levegőbe.

Capitano Grosso napokig szótlanul hurcolta százhusz kilóját a fedélzeten. Szőrös mancsai hol itt, hol meg amott ragadták meg a korlátot, de mindig elég közel hozzám, elég közel ahhoz, hogy a kutyát mustrálgathassa.

Mikor szólt az őrségváltás harangszava és lábam lecsusztak a magas ágyról, a kutya már tudta, hogy mi következik. Felbaktatott velem a hidra és némán ügetett a hid szél-alatti oldalán, vigyázva, hogy le ne lépjen a kókusz-szőnyegről.

— Valahol a görög sziget-tengerben fujtatott a

Emelkedik a banati búza ára. A banati gabonapiacra az utóbbi napokban erős vételkedés nyilvánult meg a búza iránt, aminek eredményeképpen a búza ára 630—640 leire emelkedett mázsánként. A forgalom megélnékült, mivel a Banatban (Bánországban) még vannak megfelelő készletek. A piaci árak a következők: tengeri 480, korpa 400, zab 580, muharmag 1300, napraforgómag 950, tökmag 1450, árpa 520 lei száz kilónként. Lóheremag 42, lucernamag 62 lei kilónként.

hajó, — mesélte tovább László — amikor megtudtam, hogy Capitano Grossonak nemcsak a keze és a füle szőrös, de szőrös a szíve is. — egész a gyökeréig.

— Csak az történt, Signor Gloupachek, — hogy kisütötte: nekem nem lett volna jogom kutyát hozni a hajóra az előzetes bejegyzése nélkül.

— Emlékszem, kicsit belesápadtam az átlátszó logikába, de aztán tréfálkozva állapítottam meg: — most már el kell, hogy vigyem a következő kikötőig, hiszen mit kezdenék vele?

— Olyan nyájasan fordult felém, ahogyan csak telt attól a kétlábon járó rosszakarattól és gyermekeken, hájasan, gügyögte a szavakat:

— Meg nem tarthatja a kutyát, — mondta — vagy a vízbe dobja, vagy pedig...

— ... vagy pedig? — kérdeztem tőle.

— ... vagy pedig eladja nekem. Tudom mennyiért vette, hajlandó vagyok rögtön kifizetni az árát.

— Nem eladó, — vágtam oda dühösen.

— Aznap nem ment le egyetlen falat sem a torkomon, fogtam a kutya fejét, ölembe vettem, teleönttem jó falatokkal és odaszoritottam tüzelő arcomat puha fejéhez.

— Kutuskám — vigasztaltam — meg fogsz halni, beszéltem hozzá és magyaráztam neki, hogy minek cserélne gazdát... még ha valami kutyának adhatnám, az csak megcibálná, belé is harapna tán, elkapná előle a falatot — de annak az embernek kellene, hogy odaadjam...

— A meleg kabinban kilógott hosszú vörös nyelve és pattanásig feszült idegekkel figyelte. Mellette világitott a fehér folt és néha remegés futott át a bőrén.

— Ejjé! mikor megszólalt a harang, felmentünk mindketten a hidra. Társam csendesen bóbiskolt az iránytű hunyorgó lámpája előtt, nagynéha recscent a kormánylanc és felszisszent a gőzkor-

— Rendelet a vattagyártásról és eladásáról. A Monitorul Oficial április 4-iki számában megjelent a hidrofil vatták és kötszerek gyártását szabályozó rendelet. A jövőben csak speciális műhelyekben lehet vattát csomagolni és a személyzet egészségi állapota orvosilag megállapítandó. A vatta csak 10, 25, 50, 100, 250, 500 és 1000 gr-os csomagokban hozható forgalomba, annak csomagolásán feltüntetendő: a gyár cége, vagy a csomagoló üzem cége, címe, a tulajdonos neve, a cégbejegyzés száma, a miniszteri engedély száma és kelte. Feltüntetendő a vatta neve (hidrofil, steril vagy közönséges), a súly (amely 80 százalék lehet). A jövőben csak gyógyszertárak, drogériák, illatszertárak, orvosi műszereket és optikai cikkeket árusító kereskedések tarthatnak vattát. A rendelet május 4-én lép életbe.

— Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok javadalmazásainak bélyegilletéke. A pénzügyminisztérium mellett működő központi bélyegbizottság a következő határozatot hozta: A részvénytársaságok igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjainak bármilyen javadalmazásai (renumeratiile) a bélyegtörvény 15. szakasza 4. pontjában előírt részarányos (proporcionális) bélyegilleték alá esnek. Az igazgatósági tagok ugyanis a vállalatot megbízottai, mandatáriusai, akik a vállalat tárgyát képező műveletek végrehajtásával vannak megbízva, a felügyelőbizottsági tagokat pedig a közgyűlés felhatalmazta, hogy a közgyűlést megillető felügyeleti és ellenőrzési jogot az igazgatósági tagok tényleges ténykedése felett állandó jelleggel gyakorolják. Ezt a végzést 1939. április elsejétől kezdve kell alkalmazni.

(=) A Balkán-államokkal való kereskedelmi kapcsolataink kimélyítése. A Balkán-államok gazdasági tanácsa néhány hét múlva Belgrádban ülésezni fog. Ennek a tanácsnak tagjai tudvalevőleg Románia, Jugoszlávia, Görög- és Törökország. A tanácskozással kapcsolatosan a kormány felhívta az UGIR-t, terjesszen elő jelentést arról, miként bonyolódott le kereskedelmi kapcsolataink azokkal az államokkal, amelyek a gazdasági tanácsot alkotják, nevezetesen milyen körülmények között történt a román árúk kivitele és az említett országokból való árúbehozatal. A Román Gyárosok Országos Szövetsége a kapott megbízás alapján kérdőíveket küldött az ország nagyobb gyári vállalatainak, amelyeknek válasza fogják az előterjesztendő jelentés anyagát alkotni.

(=) Felvilágosítás a lisztregiszterek vezetése körül. A timisi (temesi) kereskedelmi testületek szövetsége közli a timisorai (temesvári) kereskedőkkel, hogy a lisztregiszterek vezetésével kapcsolatos teendőik körüli felvilágosítások céljából néhány volt kereskedő vállalkozott a kereskedők meglátogatására. Tekintve azonban, hogy az illetők helytelen felvilágosításokat adtak és olyan megbízásra hivatkoztak, amelyet nem kaptak, a kereskedelmi testületek szövetsége értesítette őket, hogy tevékenységüket azonnal függeszték fel. Felhívják tehát a kereskedők figyelmét, hogy a lisztregiszterekre vonatkozólag a jövőben csak szakegyesületeikkel tárgyaljanak és információt csak tőlük szerezzenek.

mánygép, alattunk még egyenletes dobogással lüktetett a kétezerlóerős masina.

— Azt hittem, meg fogom tudni ölni és odasugtam a kutyának: — most, nem fogja meglátni senki.

— Odaléptem a kutyához, megfogtam és át-emeltem a korlátot. Épp rástűtöt a vörös-lámpa és kísértetiesen megszínzete a szőret, szemét és kitátott torkát. Már csak el kellett volna lökni a keskeny párkányról, még a csobbanását sem hallottam volna meg, elnyelte volna a köröttünk feketé-fehéren sersistergő tenger.

— Nem dobtam a vízbe, nem vitt rá a lélek, hanem másnap reggel odaálltam Capitano Grosso elé:

— Itt a kutya, ajándékba adom. Még mosolyogtam is hozzá. Az őfajta emberek nem látják meg a mosolyba fullasztott könnyet és nem figyelnek fel a hangok árnyalatára sem.

— Cipelte magával a parancsnoki kabinba, füttyült a pincéjének, hordatta oda az enivalót, édesgette magához, de hogy nem ment szépszóval sem mire — félnap múlva csattant az első ütés a kutya hátán.

— A méteres farkaskutya hang nélkül ugrott ki az ajtón, faképnél hagyta uj gazdáját; kabinom bórdiványán találták meg később.

— Másnap folytatódott a dresszura. Csattogott a kötélvég, szép, meleg fekete szeméit elfutotta a vér, fülei lekonyultak és ehuzott farkkal sompolygott a fedélzeten. Akkor két napja nem nyult ételhez már.

— A messinai szoros tündéri panorámáját bámultam ablakomból, az ezrével csillogó fényt, a mindig és százszor újra szépet, amikor elnyújtott vonítás rezzentett fel. Vigyorgásba fulladó veszett csaholás, panaszos, rettentő fájdalmas ordítás. Aztán az egyik matróz felszakította az ajtót és színtelen beesett rajta.

## A gombák életéből

A természet életében szereplő gombákat két csoportra osztva, megkülönböztetünk káros és hasznos gombákat. Káros gombák azok, amelyek jelenlétükkel arra törekszenek, hogy az általuk megtámadott életet megöljék, vagy annak lehetetlenné tegyék a tovább terjeszkedést.

Ezek a kórokozók, vagy gyilkos gombák áldozatukon nagyszámban szoktak megjelenni. Pl. a búza vörös, vagy fekete rozsdája. A szőlő peronoszpórája, a korompenész. A gyümölcsfák monília betegsége, a gyümölcsragya stb. Jelenlétükkel iparkodnak a megtámadott áldozatuk életlehetőségét megátolni. Egyes, nagyobbra növő gyilkos gombák, mint pl. a gyökérölő galócák, a kénvirág-gomba, a tőkegomba, könnyező gomba, a gyökérölő tapló stb. megjelenésükkel a kegyelemdfesté iparkodnak megadni magasabbrendű növénytársuknak, hogy azt megölve, minél előbb átadhassák azon gombafajoknak (hasznos gombáknak), melyeknek hiavátása az elhalt növényi hulla felaprózása, elporlasztása, hogy az így elporladt hullarész a magasabbrendű növények részére újra felvehetővé váljon. Oly helyeken, ahol a talaj túlságosan telítve van növényi elhalt testrészekkel, nitrogénnel, lehetetlen volna az élete a növénynek, ha ott a hasznos gombák milliói előbb el nem végeznék alapos alakító munkájukat.

Vajjon a bűzös szömörccsög-gomba nem-e azért választotta igen érdekes és rafinált életét, amikor is magából a spórái beérése idején bűzös dögszagot árasztva, a dögbogarakat és legyeket magához csalogatja, hogy azokkal szétküldhesse beirt spóráit a fenyőerdő mindazon helyeire, ahol a bűzös szömörccsög munkájára a természet életének szüksége van? A bükkös-erdők haldokló öreg fáinak törzsén él az izletes laskagomba, hogy lassú munkájával feladja az utolsó kenetet a haldoklóknak az örök életre.

A természet életének olyan helyeken, ahol a kultúra még nem avatkozott be, szüksége van a káros gombákra is, mert jelenléte nélkül a természetes körforgásban zavar állna elő. Megjelenése azonban a kultúrterületeken nem kívánatos, az ellen minden eszközzel harcolnunk kell.

Biró Pál

— Be kell jelenteni a 20 kg.-nál több vasmentes rémet. A vasmentes fémek hulladékait egy nemrég közzétett rendelet törvény értelmében a minisztérium rendelkezésére kell bocsátani. A törvény szerint mindenki, akinek 20 kg.-nál több ilyen fém van a birtokában, köteles ezt az illetékes polgármesteri hivatalnál bejelenteni. Az így bejelentett készletek összegyűjtésével a kormány a Romániai Vas- és Bányáiparosok Szövetségét bizta meg. A szövetség külön szervezetet állít fel a bejelentett mennyiségek feldolgozására és összegyűjtésére és így az összegyűjtött fémeket a minisztérium rendelkezéseinek megfelelően osztja szét az egyes szakmabeli iparvállalatok között.

— A Capitano hivatja... gyorsan... gyorsan. Baj van a kutyával...

— Ugrottam, mintha a lelkiismeret lökött volna ki az ajtón. Négyesével szedtem a lépcsőket.

— Fenn a hidon az egyik sarokban sziszegve tapogatta a lábát Capitano Grosso:

— ... az undok bestia... megdöglesz ezért...

— Mit bámul? — recsent rám, — nem látja, hogy megharapott... Jódot, alkoholt! — parancsolt tovább a fogai közül.

— És a kutya? — kérdeztem izgatottan.

— Elrugtam... na, mi lesz?!

— Szó nélkül odatérdeztem az elnyult állat elé, mindkét hátsó combja el volt törve, csendesen feküdt, csak mikor megemeltém lábait, akkor villantak elő hófehér fogai.

— Leszaladtam a hajó patikájába, sinekkel, kötszerrel tértem vissza, pokrócot dobtam a fejére és bekötöttem béna lábait. Kegyetlenül kapkodott jobbra-balra, mikor aztán vége volt a fájdalom elsősegélynek, ölbe vettem és levittem a kabinomba.

— Capitano Grosso ott maradt tátott szájjal, megmárt lábával, jód és alkohol nélkül — később Petár és Jure mesélték, hogy ömlött belőle a szívek, mikor elmentem.

— Két napig tartott a kutya kinlódása, nem evett, nem aludt, csak nézett rám leirhatatlan szenvedéssel a szemében és úgy zihált, mint a futtató borszákja.

— Az egész hajó odajárt betegágya mellé. A míg én szolgálatban voltam, az egyik matróz vigyázott rá.

— Capitano Grosso sötét arccal bicegett ide-oda, valamit morgott válaszképpen nem túl barátságos köszöntésekre, aztán megkérdezte:

— Meggyógyult a dög?

— Nem! — vágtam vissza neki.

— Nem is gyógyult meg szegény feje. Harmadnap kivittük az első fedélzetre, odafektettem a párkányhoz és revolverrel akartam megszabadítani szenvedéseitől.

— Capitano Grosso a hidról nézte a kegyelemdfestést, Reszketett a kezem, az első lövés a nyakába furdott, de nem volt halálos. A kutya feltápáskodott mellső lábaira, előbb szörnyű fájdalommal rámnézett, aztán fel a hidra irtózatost vonított. Fel a hidra, egyenesen Grosso bájosan vigyorgó képébe, vagy talán még lejjebb is hatolt az a haiálor-dítás?

— A második lövés megölte; mikor összecsu-kódott felette a tenger, tenyérnyi vörös folt uszott el a hajó mellett, valahol Sardinia táján. Aztán mesélte a pincérje, hogy Capitano Grosso hosszú he- teken át kutya vonításról álmodott.

— Látja, Signor, — fejezte be László a hosszú- ra nyult történetet — azóta úgy utálom azt a kövér embert, mint a bűnömet. Látni sem bírom. Ha rá- nézek nagyritkán, olyankor annak a kutyának megtört szemét látom magam előtt.

— No, akkor nekem kevesebb okom van a ha- ragra, — mondta Gloupachek — de azért együtt ünnepeink majd, ha Capitano Grossot bőröndjeivel látjuk lemenni a hajóról. Igaz-e?

— Erre igyunk, — emelte poharát László — erre a mielőbbi távozásra.

Közben szállingóztak az emberek, a százszent- dős álló óra ép ütötte a nyolcat, mikor belépett a lány és a ragyogzó lábu öreg.

Barátságosan intettek oda Lászlóék asztalához.

— Signor!... Signor... ez az... ő az... ugye, igazam volt?

## Rádió

VASARNAP, APRILIS 7.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 9.30: Istentisztelet. 11.30: A katonai szimfonikus zenekar hangversenye. 13.15: Időjelzés, vizállás, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.25: Hanglemezek. 14: Rádióújság. 14.20: Hanglemezek. 14.50: Rádióhírek, különféle közlemények. 15: Mezőgazdasági hírek, tanácsok. 15.15: A rádió falu órája. 16.15: Katonai előképzősők órája. 17.15: A munka és jókedv órája. 18.15: Időjelzés, időjárás. 18.17: A Hét. 18.32: Hanglemezek. 19.15: Táncclemezek. 20.02: Sporteredmények. 20.05: Előadás. 20.20: Bujor Rodica énekel. 20.45: Rádióújság. 21: Oberon. Dalmü. Közvetítés az Operából. 22.10: Rádióújság. 22.30: Hanglemezek. 23.15: Könnyű zene.

Budapest I. 9: Ébresztő, utána hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Unitárius istentisztelet. 11: Református istentisztelet. 12: Katolikus istentisztelet. 13.20: Időjelzés, időjárás. 13.30: Utry Anna és László Imre magyar nótákat énekelnek. Kisér. Oláh Kálmán és cigányzenekara. 14: Rádiókrónika. 14.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 16: Mezőgazdasági előadás. 16.45: Táncclemezek. 17: Magyarország-Németország válogatott labdarugómérkőzés második félidőjének közvetítése Berlinből. 17.50: Hírek. 18.05: Melles-zenekar hangversenye. 18.30: Vajdahunyad. Előadás. 19: Koudela Géza emlékhangverseny. 20.15: Hírek. 20.25: Sporteredmények. 20.30: Gémes Irén hárfázik. 20.50: Zenés részletek az „Oz” című filmből. 21.15: Közvetítés a Városi Színházról; Marion. Operett 3 felvonásban. Közben 22.15: Hírek. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.40: Magyar hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12: Szalonötös. 13.5: Leventefélóra. 16.05: Jazz. 17.15: Melles-zenekar. 18.30: Weidinger szalonzenekar. 19.40: Rexa Dezső előadása. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Balász Kálmán cigányzenekara.

HÉTFŐ, APRILIS 8.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Jazz. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Szalonzenekar. 14: Rádióújság. 14.20: Szalonzene. 15: Rádióhírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárás. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Első felépések a rádióban. 19.30: Hegedűhangverseny. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: Táncczene. 20.45: Rádióújság. 21: Zeneszerzők arcképei: Liszt Ferenc. 22.10: Rádióújság, sport. 22.30: Énekhangverseny. 22.55: Klasszikus hanglemezek. 23.45: Idegen nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Kirándulás Teplicére. Előadás. 11.45: Széchenyi emlékezete. Előadás. 13.10: Postászenekar. 13.40: Hírek. 14.30: Szalonzenekar. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: Diák-félóra. 17.45: Időjelzés, időjárás. 18: Hírek. 18.15: Hegedűhangverseny. 18.40: Rodostótól Kassáig. A kassai rádió műsora. 19.10: Magyar táncclemezek. 19.50: Magyar áruk a világpiacon. Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Mursi Elek és cigányzenekara. 21.05: Édes anyanyelvünk. 21.10: Operazene- kar. 22.40: Hírek, időjárás. 23.10: Táncczene. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.35: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.15: Német nyelvoktatás. 19.50: Mursi Elek cigányzenekara. 21: Hírek. 21.25: Csel ellen csel. Sakkelőadás. 21.55: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés.

KEDD, APRILIS 9.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Mandolin ötös. 14: Rádióújság. 14.20: Énekhangverseny. 14.40: Suchici Doina román dalokat énekel. 15: Rádióhírek, közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: XVII. századbeli francia zene. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.20: Énekhangverseny. 20.45: Rádióújság. 21: Szimfonikus zenekari hangverseny. 21.40: Híres énekesek lemezei. 22.10: Rádióújság, sport. 22.30: Kétzongorás jazz. 22.55: Haydn zene hanglemezekről. 23.45: Idegen nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Barabás Miklós. Előadás. 11.45: Divat. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Táncczenekar. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: Háztartási tanácsadó. 17.45: Hírek, időjelzés, időjárás. 18.15: Csorba Gyula cigányzenekara. Közben: 18.50: Édes anyanyelvünk. 19.15: A távoli világok táncai. Előadás hanglemezekkel. 19.45: Furka Gizella zongorázik. 20.15: Hírek. 20.25: Új angol költők. A verseket elmondja Várkonyi Zoltán. 21: Szalonzenekar. 22.15: Farkas Béla és cigányzenekara. 22.40: Hírek, időjárás. 23.10: Hangversenyzenekar. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.20: Magyar- és külföldi táncclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.15: Ruszin népdalok. 18.45: Francia nyelvoktatás. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.25: Klasszikus hanglemezek. 21: Hírek. 21.35: Találkozás a technikával. Előadás. 21.55: Hanglemezek. 22.55: Időjárás. 23: Farkas Béla és cigányzenekara.

A hosszú olasz összehuzott szemmel figyeite a belépőket és sokáig mustrálta a leányt.

— Csinos, csinos... de azért... persze, meg tudom érteni... A többi nagy bölcsen elnyelte és a tapasztalt emberek megértésével hallgatott utána. — Még az a szerencse, hogy holnap indulunk, mert még komolyra talán fordulni ez a hegedülés.

— Már holnap? — hangzott a döbrent kérdés.

— Már holnap. Hát! Istennek, legalább nem költünk annyi pénzt és annál hamarabb érkezünk melegebb vidékekre. Már éppen elegendem van ezekből az északi kikötőkből, a torkom se nagyon bírja, alig várom, hogy rakodjunk kifelé valahol Afrikában, vagy hazai kikötőben.

— Az lehetetlen, hogy holnap e'nduljunk, mi lesz akkor ezzel a lánnyal, az öreg Fritz már alig vonszolja magát, hisz ez akkor éhehal... nincs a ki törődik vele...

— Na és éppen te vagy a kiválasztott? Neked kell mellé állanod... Hát mi vagy te?

— De hiszen szeretem, — dobta oda László a egyetlen megfellebbezhetetlen és minden idők leg- átlátszóbb logikátlan-logikáját.

— Mert szereted? Szerették azt már annyian előttem... vagy tudomisen... — széptett Gloupa- cnek a mondanivalóján — annyian szerették volna már szeretni... és egyiknek se jutott észébe segí- teni rajta, azon töprengeni, hogy mi lesz vele, mi lesz belőle... talán azok idősebbek voltak, — tet- te hozzá csipősen.

— Hát én pedig holnap nem megyek, nem, nem — csökönysödött neki László — majd csak akad hajó, talán különb is, mint az Angelica — ágas- kodott fel az önértet a fiuban.

(Folytatjuk)

# Pillanatképek az új angol miniszterekről

London, április. Az angol kabinet átalakítását óriási érdeklődés és kíváncsiság előzte meg. Hiszen ami az angol belpolitikát illeti, hosszú hetek óta másról jóformán szó sem esett. Az angol sajtó egyes orgánjai már jóval husvét előtt kifejtették, hogy az angol közvélemény a kormányt különösen három tagja működésével elégedetlen. Ezek Morison közlemezési, Gilmuor hajózási és Wallacs közlemezési miniszterek voltak, akik közül a harmadik az új kormányban is ugyanazt a tárcát tölti be. Ami a hajózási tárcát illeti, itt nem kisebb tényező szült közbe, mint a halál, amely mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt elvitte Sir John Gilmour hajózási miniszter rokonszenves egyéniségét. Ez a veterán angol politikus, aki azelőtt hosszan szolgálta a belügyi tárcát, új állásában hatalmas munkát fejtett ki. Erre a pozícióra azonban világos volt, hogy más kellett, energikus és főleg fiatalember. Hudson, az új miniszter ebből a szempontból jó választásnak látszik.

Ami Morison közlemezési miniszterrel illeti, kritikái is megegyeznek abban, hogy ennek a másfélben élesszemű politikusnak „nem volt szerencséje”. Minisztériuma bonyolult és újszerű problémái révén előreláthatólag még több áldozatot fog követelni.

Ami a légügyi tárcát illeti, hat hónappal ezelőtt mindenki valóságos dicshimnusz zengett Sir Kingsley Wood-ról, a kiülő adminisztrátorról, később azonban egyre erősebb lett ellene a kritikusok kórusa. Az Observer már husvét előtt tudni vélte Hudson távozását. Az okot abban körvonalazta, hogy a szakkörök még mindig nincsenek megelégedve az angol hadirepülőgépek és pilóták számá-

val ahhoz, hogy Anglia a levegőben is tökéletes többséget érjen el.

Sir Samuel Hoare légügyi miniszterrel történt kinevezése egyáltalában nem okozott meglepetést az angol közvéleményben. Egyrészt Hoare ugyszólván minden miniszteri tárcát betöltött már és mindenütt bevált. Igaz, hogy annak idején az abesszin háború alatt mint külügyminiszter sokan támadták az ismeretes Hoare-Laval megegyezésért, mely miatt lemondásra is kényszerült. Az idő azonban Hoarenak adott igazat. „Kétely esetén küldünk Sam Hoare”-ért. Hangzik a konzervatív körök egyik közismert szállóigeje, mely kitünően mutatja Hoare használhatóságát. Másrészt Hoare a légügyi tárcát alaposan ismeri. Közvetlenül a világháború alatt, mikor először volt légügyi miniszter, ő biztosította a világnak a brit érdekszférába való bevonását az angol légi haderő ottani megszervezése révén. Amikor pedig MacDonald bukása után ismét visszatért, évek hosszú munkájával szervezte újjá az angol légi haderőt és rakta le számára az alapokat. Így például ő teremtette meg a repülőterelőköso-kat, mely intézmény óriási hasznára vált Angliának a jelenlegi háborúban. Hoare hatvan éves, az angol kabinet kétségtelenül egyik legműveltebb, legkultúraltabb tagja.

Elődje, Sir Kingsley Wood, Hoare régi posztját veszi át, a titkos peccsétörnek bizonyos értelemben tárcánélküli miniszteri állását. Ennek a történelmi jelentőségű kabinet tagságnak viselője, időről-időre, szükség szerint különböző megbízásokat kapott. Így például a szociálisták alatt Thomas miniszter mint peccsétör, a munkanélküli problémával foglal-

kozott; Eden, mint ismeretes, a népszövetségi ügyeket intézte, mint peccsétör. Kingsley Woodra most különböző belső adminisztrációs ügyeket biznak, így például az élemezési politika az angol mezőgazdaság határkérdése is.

Woolton lord közlemezési miniszterre való kinevezése éppen úgy, mint annak idején Sir John Reith tájékoztató miniszterre való kinevezése eltérést jelent az angol politikai tradícióktól. Az angol kabinet tagja, mint ismeretes, kivétel nélkül mindig politikus, „belső” parlamenti ember és nem kívülről behívott szakember. A tradícióktól való eltérést a háború tette szükségessé. Lord Woolton azelőtt egy nagy vidéki üzletház vezetője volt, első-rangu szakember, aki a politikában eddig szerepet nem játszott. Érdekes, hogy Lloyd George a világháború alatt ugyancsak külső embert hozott be a közlemezési minisztérium élére, lord Rhontta személyében.

Az angol sajtó vegyes érzelmekkel fogadja a kormány átalakításának híreit. A Daily Telegraph vezércikke általában meglepedést tükröz: a népszerű sajtó egyrésze mélyrehatóbb változásokat sürget, két-három ujság azonban a Times vezetésével, burkolt formában, de annál erőteljesebben támadja a kormányt, amelynek teljes átalakítását követeli.

Nagy feltűnést keltett, hogy az új angol kabinetben nincs egyetlen ellenzéki politikus sem, bár jólétesült körök már régebben tudni vélték, mind a liberális, mind a munkáspárti ellenzék képviselve lesz. Az angol sajtó megírja, hogy az ellenzék nem hajlandó függetlenségét miniszteri tárcákért feláldozni s nem mond le a kritika jogáról. A közvélemény egyes rétegei úgy érzik, helyesebb is, ha kívül maradnak és kritikával támogatják a kormányt. Ellenőrizhetetlen hírek szerint azonban a szociálisták azért maradtak volna távol, mert személyi ellentétük van Chamberlain miniszterelnökkel. A kormány átalakítása, a hivatalos magyarázat szerint, minden esetre csak időleges és előkészítési egy később, illetve a közeljövőben várható újabb átalakításnak.

Hegedüs Adám.

## APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

### Alkatmazas

Retusór és laboránsnő azonnal felvétetik. Engel fényképészeti műtermében. I. Piata Libertatii 4. 908

Modell-és épületasztalosokat azonnalra keresünk, Ing. Schedivetz, IV., Bratianu 39. 837

Ház mesterné, lehetőleg egyedülálló, aki a háztartásban is segítkezik, világgal fizetéssel és lakással felvétetik. Kertész vopselarie, Telefon: 12-71. 832

### Alkasi keres

Gépész, gépiskolát végzett szakember azonnali belépésre állást keres. II., Str. V. Cárlova 37. Szabó. 840

### Lakás

Modern 3-4 szobás lakások Österreicher pék házában Bulev. Berthelot 12 szám alatt kiadók. 764

Kétszobás modern lakás 1-2 személynek kiadó. III. Bulev. Mihai Viteazul 15. 816

Déli fekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten és 3 szobás lakás II. emeleten május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Modernül bútorozott szoba, fürdőszoba és telefon használatlalt kiadó. Telefon: 17-51. Cím: Cetate, Piata Libertatii 2. II. em. 11. 825

2-3 szoba, világos, uccai, tágas bútorozottan, vagy üresen, előnyös feltételek mellett kiadó. Szívességből felvilágosítást telefon: 16-26, vagy Szabó Zoltán iskolában I., Piata Unirii 13. 834

Lépcsőházból nyíló elegánsan bútorozott szoba fürdőszobával szolid úrnak kiadó. Bulev. Mihai Viteazul 15. 833

A Temesvári Bank épületében modern 5 szobás lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközlemezésénél. 830

### Adas-velet

Egy hold föld gazdasági épületekkel, gyümölcsösökkel a halastó közelében eladó. Érdeklődni Str. Cermena 6. 829

Telekkönyvezett ház Kardos-telepen eladó. Bővebbet a kiadóban. 908

Kiseb családi ház jó állapotban megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Családi ház” jellegre a kiadóba. 835

Eladó 6-os Hoffherr-Schranz Clayton-Schuttleworth végig gyűrűs cséplő, kifogástalan karban és egy Hanomag W. D. traktor. Bagyin III., Bul. Regent Buzdugan 127. 843

Családi ház kerttel vágóhíd mögött, május 1-re kiadó. Bővebbet III., Str. Capati 44. 844

Eladó Sovatan 3 szobás villa komplett berendezve, nagy parkkal 160.000 lei. Cím a kiadóban. 842

Eladó szép családi ház Gataia főcsőjében. Érdeklődni Lungu Lucian lelkész Dragoesti u. p. Sinersig. 841

Ház 250 négyszögöl telekkel Rónaton eladó. Ára 95 ezer lei. Felvilágosítás I., Str. Lonovics 8. I. em. ajtó 15. 839

Chromatikus harmonika (Accordeon) bécsi gyártmány, használt, 52 díszkont, 21 basszus-gombos (1/4 új árért) 10.000 leiért kapható. II., Str. Prota Traila 20. 821

### Butorokat

nagy választékban, részletre is, a régi árban elárusítok UNGOR I., Merczy-u. 7.

### Gyárak figyelmébe!

Gyártok motortengelyeket, motorfejeket, transzmissziókat, tűzszekrényeket és mindenféle gépalkatrészeket. — Vállalok nagyméretű gyalulási, eszterga és hengerfurási munkákat. — Elektromosan hegesztünk mindenféle tárgyakat a legpontosabb kivitelben.

Ing. Coloman Schedivetz  
fabr. de masini, Timisoara IV.  
Str. I. C. Bratianu 39 szám.

Sirkövek nagy választékban fekete gránitból



köipari vállalat

Timisoara III., Calea Sagului 3.  
józsefvárosi kat. temetővel szemben, Gátsor sarok. Telefon 32-15.

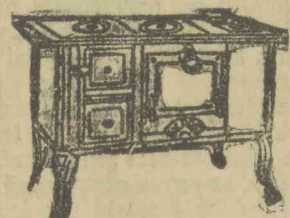
A timisoarai Háztulajdonosok Egyesülete alapszabályai értelmében

**megüresedő lakásokról nyilvántartást vezet**

A t. bérlők lakáskeresés előtt eredményesen fordulhatnak a Háztulajdonosok Egyletéhez (Str. Palanca 1. a Dicasterial palotával szemben).

**Házközlemezéseket** szakszerűen, jutányosan vállalunk.

### Modern takaréktűzhelyek



kiváló minőségben. Allandó rakatár románcozott és fekete tűzhelyekben

**KÁLMÁN DEZSŐ**

speciális takaréktűzhelyüzem  
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.



### Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle titom-tejkrémet, titom-tejzsappant és titompuvert, három szemben. Kapható kizárólag a

**Városi gyógyszertárban**

a „Fekete Sasoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

Hirdessen a Déli Hírlapban!